МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут економічної безпеки та митної

справи Кафедра митної справи та товарознавства

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА (ПРОЄКТ)

На тему

Удосконалення логістичної діяльності підприємства при здійсненні імпортних операцій на прикладі ТОВ Фірма «ГРИВІКА»

Здобувача вищої освіти 6 курсу,
ММЗ-21-1 групи,
спеціальності 073 «Менеджмент»
ОПП«Менеджмент митної справи»

Підпис здобувача вищої освіти

Гриценко Валерія

Науковий керівник
Науковий ступінь вчене звання

Підпис керівника

Гребельник Олександр Петрович, д.е.н., проф.

Гарант освітньої програми
науковий ступінь вчене звання

Підпис керівника

Гребельник Олександр Петрович, д. е. н., проф.

Допущено до захисту за рішенням кафедри митної справи та товарознавства
Протокол від 24.01.2024 № 7

Зубрицький Артур Ігорьович, к. е. н.

Підпис завідувача кафедр

Ірпінь 2024

Реєстрація № 3 31.01.2024

(дата) (підпис відповідальної особи

Результати перевірки

до захисту

(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат попереднього захисту _____

(оцінка) (д

Результат захисту 80 (добре) 16.02.2024

(оцінка) (д

Голова комісії: _____ І.В. Осьмак

(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії:

_____ О.Р. Требенко

(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ О.В. Медвідь

(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ Т.Р. Микитюк

(підпис) (ініціали, прізвище)

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: керівника, голови комісії членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ КЕРІВНИКОМ ТА РЕЦЕНЗЕНТОМ				
1.**Зміст випускної роботи** (якість теоретичного матеріалу, його зв'язок з практичним, вміння представляти матеріал в логічній послідовності, наявність висновків та пропозицій)	Від 0до 20			
2.**Дотримання вимог щодо оформлення**	Від 0 до 10			
3.**Вчасне виконання роботи** на всіх етапах у встановлені кафедрою терміни	Від 0 до5			
4.**Рецензент**	від 0 до5			
РАЗОМ БАЛІВ*	**від0 до 40**			
ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1.**Доповідь**	від0до 15			
2.**Роздатковий матеріал**	від0до 10			
3. **Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання**	від0до 25			
4.**Апробація** (участь у конференціях)	від0до 10			
РАЗОМ БАЛІВ	**від0до 60**			
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	від0до 100	80		

а) (підпис)

а) (підпис)

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЕКТС

Оцінказа 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
80	B	4 (добре)	14.02.2024	

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЕКТС

Оцінка за100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	FX	2 (незадовільно)

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут економічної безпеки та митної справи

Кафедра митної справи та товарознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри митної справи та товарознавства
О.П. Гребельник
10.0 к. 2022

Завдання на випускну кваліфікаційну роботу (проєкт) здобувачу вищої освіти

Гриценко Валерії
Віталіївні

Тема випускної кваліфікаційної роботи (проєкт)

Удосконалення логістичної діяльності підприємства при здійсненні імпортних операцій на прикладі ТОВ Фірма «ГРИВІКА»

Затверджена наказом ректора від 15.12. 2022р. №1289

1. Строк здачі закінченої роботи _____2024р.
2. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Мета роботи є пошук шляхів та обґрунтування напрямів підвищення удосконалення логістичної діяльності підприємства при здійсненні імпортних операцій .

Об'єкт дослідження даної роботи є логістична діяльність ТОВ Фірма «ГРИВІКА»
при здійсненні імпортних операцій.

Предмет дослідження є сукупність теоретичних положень та практичних рекомендацій спрямованих на удосконалення логістичної діяльності ТОВ Фірма «ГРИВІКА» при здійсненні імпортних операцій.

3.Календарний план виконання роб

№	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проєкт)	Строк виконання ет	
		За планом	
1	Вибір теми, вивчення літературних джерел, Постановка проблеми та складання плану роботи	25.09.2022	
2	Вибір та вивчення навчальної, наукової та методичної літератури за темою	02.11.2022	
3	Видача завдання науковим керівником	04.02.2023	
4	Підготовка першого розділу роботи та подання її керівнику	06.05.2023	
5	Підготовка другого розділу роботи та подання її керівнику	02.09.2023	
6	Підготовка третього розділу роботи та подання її керівнику	03.10.2023	
7	Доопрацювання роботи з урахування зауважень керівника	23.11.2023	
8	Подання роботи для перевірки на наявність плагіату	02.12.2023	
9	Попередній захист роботи	21.12.2023	
10	Отримання відгуку керівника роботи	15.01.2024	
11	Отримання зовнішньої рецензії	01.02.2024	
12	Допуск роботи зав. кафедрою до захисту	27.01.2024	
13	Захист роботи	07.02.2024	

4. Дата видачі завдання «____»__202____

5. Керівник випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи _____ _____
(підпис) (прізви

6. Гарант освітньо-професійної програми _____ _____
(прізви

_____ _____

7. Завдання до виконання отримав здобувач вищої освіти

(прізвище, ініціали

Відгук керівника випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи

Кваліфікаційна (дипломна) робота студентки Гриценко Валерії Віталіївни виконана на одну із найактуальніших проблем функціонування митних відносин – дослідження логістичної діяльності підприємства при здійсненні імпортних операцій. В логічній послідовності досліджені питання плану.

У першому розділі досліджуються теоретичні аспекти здійснення імпортних операцій суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності, а також оцінка впливу логістичної сфери на зовнішньоторговельні операції підприємства.

Другий розділ магістерської роботи присвячено аналізу основних показників діяльності підприємства ТОВ Фірма «ГРИВІКА» при здійсненні імпортних операцій. Дана характеристика внутрішньо логістичних матеріальних потоків підприємства при здійсненні операцій з іноземними товарами. У третьому розділі магістерської роботи обґрунтовано основні напрями вдосконалення логістичної діяльності підприємства на основі використання системного підходу до управління ТОВ Фірма «ГРИВІКА».

Виконана робота за змістом і структурою відповідає завданню та методичним рекомендаціям. Основна мета даного дослідження досягнута.

Випускна кваліфікаційна робота може бути допущена до захисту та заслуговує на позитивну оцінку.

Керівник випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи _____ _____
(підпис) (дата)

Висновок кафедри про випускну кваліфікаційну (дипломну) роботу

Випускна кваліфікаційна (дипломна) робота здобувача вищої освіти Гриценко Валерії Віталіївни після попереднього захисту розглянута на засіданні кафедри, протокол від «04» січня 2024 №7 допущена до захисту на екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри _____ А.І.Зубрицький

РЕЦЕНЗІЯ

на випускну кваліфікаційну (дипломну) роботу

здобувача вищої освіти Державного податкового університету

Гриценко Валерії Віталіївни

Удосконалення логістичної діяльності підприємства при здійсненні імпортних операцій на прикладі ТОВ Фірма «ГРИВІКА»

Актуальність теми. Підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності за рахунок проведення ефективних імпортних операцій є одним із пріоритетних напрямів розвитку багатьох підприємств. Оскільки в основі такого підвищення закладений такий чинник як зниження витрат виробництва, а саме: придбання та використання більш дешевої імпортованої сировини, удосконалення логістичної діяльності і, як наслідок, збільшення прибутку і підвищення ефективності виробництва, тому закономірно досліджувана проблематика звертає на себе увагу і безумовно є актуальною. Водночас перебування нашої економіки яка зазнає російської агресії має бути стабільною та нарощувати свій економічний потенціал, зокрема за рахунок підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності, а вчені та практики мають докладати свої зусилля в даному напрямку.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає у розробленні теоретико-методичних та практичних рекомендацій з удосконалення логістичної діяльності підприємства при здійсненні імпортних операцій на прикладі ТОВ Фірма «ГРИВІКА», зокрема в умовах російської агресії щодо України.

Якість проведеного аналізу проблеми, текстового та табличного матеріалу наглядно демонструється добротними результатами дослідження яке провів автор, що дало змогу надати беззаперечні слушні рекомендації які викладені у третьому розділі. А саме: запровадження на Фірмі «ГРИВІКА» структурного підрозділу з логістики, що суттєво змінить собівартість продукції; терміново активізувати розробку та прийняття на законодавчому рівні реінтеграційного законодавства для підприємницької діяльності, зокрема знизити процентну (%) ставку кредитування для малого та середнього бізнесу на період військового стану в Україні; зменшити ввізне мито на промислове обладнання для відновлення підприємницької діяльності підприємствам які постраждали від російської військової агресії. В роботі широко, як аргумент, приводяться відповідні розрахунки викладені у вигляді табличного матеріалу, схем, рисунків.

Обґрунтованість пропозицій і висновків та їх практична цінність у роботі підприємства, установи, організації, органів МФУ України. Проведений рецензентом аналіз пропозицій запропонованих Гриценко В.В. достатньо аргументовані та базуються на емпіричній базі наукового дослідження, яке вона провела на достатньо високому науковому-методичному рівні. Практична цінність

ННІ економічної безпеки та митної справи

Кафедра митної справи та товарознавства

ДОВІДКА

про перевірку курсової/випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи на академічний плагіат

П. І. Б. автора роботи

Гриценко Валерія Віталіївна

Курс/група _____МММз-22-1_____

Тема дипломної роботи

Удосконалення логістичної діяльності підприємства при здійсненні імпортних операцій

П. І. Б. наукового керівника

Гребельник Олександр Петрович

Дата захисту: 22.01.24

За результатом перевірки оригінальний текст у роботі становить 94,90%
Відсоток схожості (складається з правомірних запозичень – посилання, цитування; і неправомірних запозичень – пояснення щодо відсотку тексту, який не є оригінальним (н/д, стаття або інші роботи автора, які є у базі, але вони не зазначені в літературних джерелах) 5,10%, цитат 6,50%.

Відповідальна особа за перевірку на кафедрі М. Іщук

результатів дослідження полягає в тому, що вони можуть бути успішно впроваджені в практичну діяльність як Фірми «ГРИВІКА» так і аналогічні підприємства.

Наявність недоліків. Поряд з позитивними сторонами праці рецензент вважає за доцільне звернути увагу автора на певні недоліки, які на погляд рецензента існують у виявленні логічності зв'язку заходів, що пропонуються для вирішення проблем за допомоги проведеного аналізу статистичних та фактичних матеріалів, обґрунтування та розрахунків ефективності запропонованих рішень, що впливає на глибину особистого аналізу студентом фактичної інформації. Застосування сучасного аналітичного інструментарію можна було б розширити. Автору також недостає більшої впевненості у самостійних судженнях у запропонованих рекомендаціях і пропозиціях.

Робота відповідає вимогам стандарту в оформленні тексту, посилань, списку літератури, таблиць, рисунків.

Загальний висновок і оцінка роботи. Випускна кваліфікаційна (дипломна) робота забезпечує повне розкриття теми. Вірно визначено предмет, об'єкт дослідження. Мета та завдання чітко окреслені та реалізовані у дослідженні. Автор використовує сучасні аналітичні та методологічні інструментарії. Робота характеризується високою якістю і глибиною теоретико-методичного аналізу, критичного огляду літературних джерел, наявністю наукової проблематики. Узагальнення і висновки базуються на якісно опрацьованій статистичній інформаційній базі, що дозволяє чітко визначити авторську позицію. Представлені рекомендації автора мають практичну цінність, містять розрахунки показників економічної ефективності.

В цілому, вважаю, що випускна кваліфікаційна (дипломна) робота здобувача Валерії Гриценко відповідає всім вимогам, які пред'являються до дипломних робіт за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістр за спеціальності 073 «Менеджмент» і може бути допущена до захисту на екзаменаційній комісії.

Рецензент
Доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економіки,
підприємництва, менеджменту
Київського міжнародного університету О. Ю. Могилевська

«____»_____2024 р.

Власноручний підпис
Могилевської О.Ю.
Завіряю начальник ВК
Золомарьова Н.В.

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота (проєкт)
на тему: Удосконалення логістичної діяльності підприємства при здійснені імпортних операції на прикладі ТОВ Фірма «ГРИВІКА»

містить сторінок __ таблиці __ перелік посилань нараховує 40 найменування.

Метою дослідження є: пошук шляхів та обґрунтування напрямів підвищення удосконалення логістичної діяльності підприємства при здійсненні імпортних операцій .

Об'єктом дослідження є: логістична діяльність ТОВ Фірма «ГРИВІКА» при здійсненні імпортних операцій.

Предметом дослідження є: сукупність теоретичних положень та практичних рекомендацій спрямованих на удосконалення логістичної діяльності ТОВ Фірма «ГРИВІКА» при здійсненні імпортних операцій.

У роботі для досягнення поставленої мети було використано такі **методи дослідження**: системний підхід (для дослідження проблем удосконалення логістичної діяльності підприємства при здійсненні імпортних операцій); фінансово-економічний аналіз (для дослідження стану імпортної діяльності підприємства); графічний (для наочного представлення результатів дослідження), метод експертних оцінок (для прогнозування значень ряду показників у майбутньому періоді), порівняльний (для виявлення ефективних шляхів удосконалення логістичної діяльності підприємства при здійсненні імпортних операцій).

Результати дослідження можуть бути використані вітчизняними підприємствами для удосконалення логістичної діяльності підприємства при здійснені імпортних операцій в сучасних умовах , зокрема ТОВ Фірма «ГРИВІКА» для укладення угоди з новою країною – імпортером.

***Ключові слова**: логістична діяльність, імпортна діяльність, ефективність, зовнішній ринок, експорт, імпорт.*

ANNOTATION

The topis of the Master's degree thesis :

Improvement of the logistics activity of the enterprise when carrying out import operations on the example of LLC "HRYVIKA" Firm

contains pages, __ tables, __ drawings The list of links counts 40 name.

The research method is: search for ways and substantiation of directions for improvement of logistics activities of the enterprise in the implementation of import operations.

The object of the research is: logistics activities of the LLC Firm "HRIVIKA" in the implementation of import operations.

The subject of the study is: a set of theoretical provisions and practical recommendations aimed at improving the logistics activities of the LLC Firm "HRYVIKA" in the implementation of import operations.

In order to achieve the goal, the following **research methods** were used in the work: systematic approach (to study the problems of improving the logistics activities of the enterprise during the implementation of import operations); financial and economic analysis (to study the state of the enterprise's import activity); graphic (for a visual presentation of research results), expert evaluation method (for forecasting the values of a number of indicators in the future period), comparative (for identifying effective ways to improve the logistics activity of the enterprise when carrying out import operations).

The results of the research can be used by domestic enterprises to improve the logistics activities of the enterprise when carrying out import operations in modern conditions, in particular, LLC Firm "HRYVIKA" to conclude an agreement with a new country - the importer.

Key words: *logistics activity, import activity, efficiency, foreign market, export, import.*

ВСТУП

Актуальність теми. Тенденція вітчизняних компаній та фірм, які укладають договори з іноземними підприємствами постійно зростає. Навіть в умовах російської агресії проти України, яка відбулася 24 лютого 2022 року статистика свідчить, що дана діяльність не припиняється. Згідно з результатами дослідження Mastercard SME Index, більшість українських підприємців (61%), попри війну, складнощі з логістикою та зменшення обсягів бізнесу, продовжують працювати, а 91% з тих, хто призупинив діяльність, готові відновитись у майбутньому. Для ефективної діяльності підприємці постійно оптимізують витрати, використовуючи різні методи та знаходяться в постійному пошуку кращих пропозицій. Підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності за рахунок проведення ефективних імпортних операцій є одним із пріоритетних напрямів розвитку багатьох підприємств. Основною задачею імпорту є зниження витрат виробництва за рахунок придбання та використання більш дешевої імпортованої сировини, удосконалення логістичної діяльності і, як наслідок, збільшення прибутку і підвищення ефективності виробництва.

На сьогодні проведена велика кількість досліджень, яка присвячена розвитку імпортної діяльності та її особливостям. Даною проблематикою займались такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як: В. Новицький, А. Савченко, О. Гребельник, О. Карпенко, О. Вівчар, Ю. Чорна, Л. Горбач, Л. Антонюк, тощо.

Дана робота присвячена питанням удосконалення логістичної діяльності підприємства при здійсненні імпортних операцій, що дає змогу визначити потенційні можливості та шляхи покращення економічної діяльності підприємства.

Теоретичною базою дослідження є сучасні теорії та методи дослідження ефективності діяльності підприємства при здійсненні імпортних операцій, наукові концепції, монографії та періодичні публікації українських та

зарубіжних учених з питань ефективності зовнішньоекономічної діяльності, менеджменту, формування механізмів управління розвитком підприємства. У роботі використано законодавчі і нормативні акти України.

Інформаційну базу дослідження склали: економічна література і періодичні видання, аналітичні дані з різних напрямків діяльності малого підприємництва, матеріали органів державної статистики України, програми розвитку підприємства, а також результати досліджень, виконаних автором. У роботі використані статистичні, порівняльний аналіз, узагальнення експертних оцінок.

Метою роботи є пошук шляхів та обґрунтування напрямів підвищення удосконалення логістичної діяльності підприємства при здійсненні імпортних операцій .

Досягнення поставленої мети потребує вирішення таких *завдань*:

− дослідити сутність та значення логістичної діяльності підприємства, яке здійснює імпортні операції та методи оцінки її ефективності;

− проаналізувати впливлогістичної сфери на ефективність імпортних операцій підприємства;

− розглянути загальну характеристику діяльності ТОВ Фірма «ГРИВІКА»;

− проаналізувати економічні показники діяльності підприємства;

− здійснити аналіз імпортної діяльності підприємства та дати оцінку ефективності ТОВ Фірма «ГРИВІКА»;

− проаналізувати та виділити проблемні аспекти здійснення логістичної діяльності підприємства, а також запропонувати можливі шляхи удосконалення логістики ТОВ Фірма «ГРИВІКА» при здійсненні імпортних операцій.

Об'єктом дослідження даної роботи є логістична діяльність ТОВ Фірма «ГРИВІКА» при здійсненні імпортних операцій.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних положень та практичних рекомендацій спрямованих на удосконалення логістичної діяльності ТОВ Фірма «ГРИВІКА» при здійсненні імпортних операцій.

База дослідження – ТОВ Фірма «ГРИВІКА».

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети у роботі було використано такі методи дослідження: системний підхід (для дослідження проблем удосконалення логістичної діяльності підприємства при здійсненні імпортних операцій); фінансово -економічний аналіз (для дослідження стану зовнішньоекономічної діяльності підприємства); графічний (для наочного представлення результатів дослідження), порівняльний (для здійснення порівняльного аналізу потенційних постачальників).

Практична значущість. Результати проведеного дослідження можуть бути використані вітчизняними бізнес – підприємствами для удосконалення логістичної діяльності при здійсненні імпортних операцій в сучасних умовах, зокрема ТОВ Фірма «ГРИВІКА», для укладення угоди з новою країною - імпортером.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ

1.1. Концептуальні основи здійснення імпортних операцій підприємства

З розвитком глобалізації та поглибленням міжнародних відносин дедалі більше уваги приділяється зовнішньоекономічним процесам. Поняття зовнішньоекономічної діяльності є складним та включає в себе досить велику кількість складових, вимагає здійснення трудомістких імпортних торгово-економічних операцій. У більшій мірі розвиток підприємства визначається ступенем його залученості до міжнародних процесів, тому виникає об`єктивна необхідність їх вивчення та дослідження. Особливо важливо це стає в умовах коли 14.12.2023р. у ЄС домовилися про початок переговорів щодо членства України у Євросоюз.

В сучасних економічних умовах кількість компаній, які укладають договори з іноземними підприємствами невпинно зростає. Для ефективної діяльності ці компанії постійно збирають дані про своїх партнерів, оптимізують витрати, використовуючи різні методи та знаходяться в постійному пошуку кращих пропозицій. «Підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності за рахунок проведення експортно-імпортних операцій є одним із пріоритетних напрямів розвитку багатьох підприємств. Саме від системи управління зовнішньоекономічною діяльністю залежить характер та форма функціонування підприємства на світовій арені. Відсутність комплексного підходу до вирішення поставленої задачі значно знижує можливості розвитку конкурентоспроможності підприємства» [6].

За першим джерелом, імпорт – це «придбання (купівля) українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в іноземних суб'єктів господарської діяльності товарів із ввезенням їх на територію України, включаючи придбання товарів, призначених для споживання установами і організаціями України, розташованими за її межами» [8].

Відповідно до Митного кодексу України, імпорт (випуск для вільного обігу) – це «митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України» [21].

На думку В.Є. Новицького «…імпорт передбачає завезення на територію країни товарної маси до відповідно оформленій купівельній операції із другої країни для продажу та споживання продукції на теренах країни-імпортера» [22].

А. Г. Савченко вважає, що імпорт – це «сукупність товарної продукції та продукції сервісного характеру, які країна-контрагент за попередньою домовленістю купує у країн які виступають в ролі іноземних партнерів» [30].

Узагальнюючи дані поняття можемо зробити висновок, що імпортна діяльність – це велика кількість взаємопов`язаних операцій, наслідком здійснення яких є купівля товарів чи послуг з обов`язковим переміщенням через митні кордони країни з метою передачі прав власності імпортеру.

В умовах ринку існують аспекти, які стимулюють підприємство брати участь у здійсненні імпортних операціях, а саме:

− отримання доступу до якісніших та дешевших товарів, а також сировинних ресурсів;

− збільшення конкуренції на внутрішньому ринку, стимулювання оптимізації виробництва на підприємствах;

− ввезення дефіцитних товарів, які не виробляються на території країни-імпортера;

− завдяки імпортуванню наукомістких товарів здійснюється розвиток новітніх технологій;

− кооперація та встановлення виробничих зв`язків з іноземними партнерами.

Імпортні операції – це «комерційна діяльність, яка пов`язана із закупівлею та ввезенням товарів, робіт, технологій, капіталів іноземного походження на територію країни для реалізації на внутрішньому ринку, подальшого продажу, або реімпорту» [28].

До таких операцій відносяться наступні:

− купівля товарно-матеріальних послуг та за готівковою оплатою;

− отримання послуг або ввезення товарно-матеріальних цінностей;

− купівля на умовах комерційного кредиту товарно-матеріальних цінностей від постачальників з-за кордону;

− отримання в якості безоплатної допомоги товарно-матеріальних послуг та цінностей;

− ввезення товарів в рахунок централізованих імпортних закупок.

Реімпорт – це митний режим, відповідно до якого « товари, що походять з України та вивезені за межі митної території України згідно з митним режимом експорту, не пізніше ніж у встановлений законодавством строк ввозяться на митну територію України для вільного обігу на цій території» [28].

Існує багато факторів, які необхідно брати до уваги при здійсненні імпортних операцій. Підприємство повинне враховувати аналіз загального стану

ринкової системи, напрямків розвитку та тенденцій змін. Головними завданнями такого аналізу є:

− характеристика іноземного ринку;

− дослідження потенційних можливостей ринку;

− детальне вивчення сфери збуту;

− дослідження розподілу часток ринку між різними підприємствами;

− вивчення цінової політики на світовій арені;

− вивчення товарної продукції конкурентів.

Після проведення аналізу управління імпортними операціями підприємству необхідно скласти рекомендації для покращення ефективності імпортної діяльності з огляду на напрямки розвитку, можливості та ресурсний потенціал підприємства. Аналізуючи існуючу імпортну стратегію підприємства «потрібно оцінити її ефективність та доцільність, враховуючи конкурентні можливості фірми та здатність отримувати прибуток. Багато стратегічних рішень, які приймають менеджери організації, лежать в основі міжнародної діяльності суб`єкта зовнішньоекономічної діяльності» [19].

Ефективність організації і техніка міжнародної торгівлі в значній мірі залежить від об`єкту угоди (сировина, товари, устаткування, готова продукція), методу торгівлі (прямий, через посередників), характеру, форми та виду угоди

(експорт, імпорт, реекспорт, реімпорт), логістичної діяльності. З відкриттям кордонів компанії відчувають необхідність в товарах та комплектуючих з-за кордону для того, щоб бути конкурентоспроможними на ринку. Це може бути здійснено за рахунок ведення імпортної операцій в діяльності підприємства.

Основною задачею імпорту є зниження витрат виробництва за рахунок придбання та використання більш дешевої імпортованої сировини і, як наслідок, збільшення прибутку і підвищення ефективності виробництва. Компанія, яка збирається розширити свої інтереси і вести зовнішньоекономічну діяльність завжди намагається продумати оптимальну схему та обрати той вид імпорту, в якому будуть враховуватися матеріальна вигода та економія робочого часу, тому доцільним буде розглянути основні види імпорту.

Загалом найчастіше імпортні операції поділяються на дві великі групи:

− ввезення товарів народного споживання та промислової продукції;

− ввезення сировини.

Інші види імпорту розглянемо в табл. 1.1.

Таблиця 1.1.

Види імпорту

За характером імпортних операцій	
Прямий	Покупець купує товар безпосередньо в іноземного виробника або дистриб`ютора (нерезидента);
Непрямий	Отримання товарів і послуг у компанії-посередника;
За типом продукції	
Видимий	Конкретні товари, сировина, отримані для внутрішнього споживання, перепродажу або переробки;
Невидимий	Обмін послугами, до яких відноситься транспортні, страхові, туристичні та інші;
За державними вимогами і обмеженнями	
Ліцензований	Вимагає спеціальних дозволів від контролюючих органів;
Неліцензований	Відсутність обмежень на ввезення товарів на територію країни

Будь-яке підприємство при веденні зовнішньоекономічної діяльності повинне обрати яким способом доцільніше здійснювати імпортні операції. Тому проаналізуємо детальніше переваги прямого та непрямого імпорту.

Прямий імпорт має ряд переваг, а саме:

− більш тісні контакти з контрагентом;

− угода між виробником та продавцем скорочує витрати виробництва;

− знижує ризикі залежність результатів діяльності від можливої недобросовісності та некомпетентності посередників;

− дає можливість компанії-виробнику постійно знаходитись на іноземному ринку, враховувати його зміни та вчасно реагувати.

До переваг непрямого імпорту «…можемо віднести наступне:

− фірма-імпортер самостійно займається питаннями, що стосуються закупівель, оформленням документації, здійснення перевезень та інших питань;

− імпортер отримує від посередника готову продукцію в обсязі та за ціною, вказаною в договорі;

− компанії-посередники допомагають потенційним покупцям досить швидко підібрати товар, який допоможе вирішити поставлені задачі;

− компанія-посередник на території країни має зв`язки із банками та страховими компаніями, що значно полегшує організацію експорту та економить час» [27].

Також можна виділити наступні різновиди імпортної операції підприємства:

1. Відповідно до цільового призначення: одноцільова та багатоцільова. Перша задовольняє одну конкретно поставлену ціль, наприклад купівля сировини, якої немає у країни-імпортера. Багатоцільова імпортна операція

передбачає виконання декількох цілей: підвищення конкурентоспроможності, задоволення нових потреб покупців, зменшення собівартості виготовленої продукції тощо.

2. За об`єктом продукту, що імпортується: імпорт послуг, товарів, робіт, робочої сили, ресурсів тощо.

3. За витратами на поставку: безвитратна (за цією умовою поставки всі витрати несе продавець), частково витратна (витрати несуть обидві сторони зовнішньоторговельної операції), повністю витратна (всі витрати несе імпортер).

4. За пріоритетністю імпортної операції: основна (підприємство отримує основну частину прибутків за рахунок імпорту), другорядна (фірма отримує відносно невелику частину прибутку через здійснення імпортної діяльності).

5. За регулярністю: регулярний (імпортні операції здійснюються зі стабільними часовими проміжками), нерегулярний (імпортні операції здійснюються через нестабільні часові проміжки)

6. За кінцевою метою імпорту: з метою споживання в країні підприємства- імпортера, перепродажу в другі країни, реімпорту (повернення раніше ввезених товарів у країну, яка була експортером продукції).

7. За кількістю імпортних операцій: одноразовий (складається з однієї імпортної операції), багаторазовий (підприємство здійснює багато імпортних операцій за рахунок постійного імпорту).

8. За масштабністю: імпорт невеликих партій товару (за загальною вартістю не підлягають сплаті мита) і великих партій товару.

Розуміння цілей імпортної діяльності є дуже важливим для підприємства, так як правильно і логічно організований процес є головним чинником зменшення витрат на імпорт та економії часу.

Підготовка та проведення угоди є основою здійснення імпортних операцій підприємства. Даний процес є досить тривалим, трудомістким і має декілька етапів (Рис. 1.1.). Обмін продукцією на міжнародній арені здійснюється після ретельної підготовки, шляхом проведення комерційних операцій, технічних прийомів та сукупності дій з підготовки, укладення та виконання контракту. До підготовчих операцій можемо віднести ознайомлення з якістю та ціною товару, умовами поставки покупцеві.

Рис. 1.1. Процес укладання імпортної угоди

Кожен з цих етапів має свій зміст та організаційне оформлення.

Пошук партнерів передбачає встановлення контакту з потенційним експортером. Необхідно відправити запит; оголосити торги з запрошенням фірм- виробників товарів, в яких зацікавлені покупці; відправити експортеру беззаперечний акцепт пропозиції. Найбільш розповсюдженою формою завершення першого етапу імпортної угоди є розміщення замовлення. Замовлення – це комерційний документ, в якому покупець детально вказує всі умови для виготовлення товару, а також важливі дані для укладення зовнішньоторговельного договору.

До основних способів укладення угод відносять підписання контракту, акцепт покупцем твердої оферти, акцепт продавцем контроферти,

підтвердження замовлення покупцем. В контракті купівлі-продажу товарів, що укладається, висвітлюється зміст домовленостей, порядок їх виконання та відповідальність кожної зі сторін-учасників. До основних елементів контракту відноситься: «преамбула, предмет контракту, ціна, обсяги поставки, умови та способи оплати, якість товару, порядок здачі та прийому товару, гарантії, санкції, арбітраж, форс- мажорні обставини, транспортні умови» [31].

Техніка виконання імпортних операцій зазвичай включає в себе:

1) Контроль за своєчасністю, якістю виготовленого товару та доставкою його з-за кордону. При досить складних імпортних операціях, таких як, наприклад, купівля машин та обладнання, функція контролю може мати додаткові етапи (відрядження спеціалістів для контролю за виготовленням та прийомом обладнання, введенням його в експлуатацію тощо);

2) Організація транспортування товару через митний кордон. Для цього етапу характерне використання міжнародних правил Інкотермс 2010. Це юридично визнані у всьому світі правила, що стосуються міжнародних контрактів та перевезень. Інкотермс розповсюджується на права та обов`язки сторін за договором купівлі-продажу в тому числі поставки товарів. Сторони розподіляють обов`язки щодо транспортування відповідно до обраних умов поставки.

3) Проведення розрахунків за товар відповідно до обраної форми оплати товарів.

4) Організація роботи з претензіями, якщо такі існують: пред`явлення претензій продавцеві в термін, зазначений в контракті, контроль за вирішенням претензій.

5) Проведення загального аналізу здійсненої імпортної операції, розробка планів для майбутнього підвищення ефективності таких операцій.

Світовий досвід свідчить, що навіть в промислово розвинених країнах існує об`єктивна необхідність державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. «Для такого регулювання встановлюються класичні інструменти зовнішньоекономічної політики: митні збори та митні тарифи, а також методи нетарифного регулювання. Щоб імпортувати товари на територію України підприємство має зареєструватися в митних органах та відкрити валютний рахунок в банку. Також товари, які перетинають митний кордон крани мають відповідати технічним, фармакологічним, санітарним та фіто санітарним, ветеринарним і екологічним характеристикам згідно з діючими стандартами та вимогами» [20] .

Діяльність підприємства з імпортних операцій регулюється національним законодавством, політико - правовими обмеженнями, митним законодавством та митними тарифами, системою ліцензування та іншими нетарифними методами зовнішньоекономічного регулювання.

На сьогоднішній день в Україні досить активно формується політика захисту вітчизняного виробника для зменшення частки імпорту товарів, тому існує потреба у встановленні різних обмежень у вигляді короткострокового обмеження, митних бар`єрів та антидемпінгового мита.

Короткострокове обмеження імпорту – обмеження імпорту на строк не більше 180 днів [30].

Митний бар'єр – обмеження імпорту, при якому існують перешкоди ввезення імпортних товарів за рахунок завищення ввізного мита.

Демпінг – «продаж підприємством товарів чи послуг за цінами, нижче від порівняної ціни на подібний товар, що заподіює шкоду національному товаровиробнику. Для уникнення виникнення такої загрози країна повинна вести антидемпінгову політику» [30].

Антидемпінгове мито – «додаткове імпортне мито, яке нараховується на товари, що ввозяться на територію країни за цінами, нижчими від нормальних на світовому ринку або внутрішніх цін» [30].

Важливо розуміти процес та особливості здійснення підприємством імпортних операцій та структуру світового ринку для підвищення ефективності діяльності та покращення його конкурентоспроможності.

1.2. Особливості та оцінка впливу логістичної діяльності підприємства на ефективність імпортних операцій.

В умовах здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємства, логістика, як важливий елемент, що прямо впливає на вартість продукції, відіграє важливу роль при обґрунтуванні доцільності тієї чи іншої зовнішньоторговельної угоди. При цьому логістика та зовнішньоекономічна діяльність знаходяться в тісному взаємозв`язку, здійснюючи великий взаємовплив. Так, «підвищення продуктивності функціонування міжнародних логістичних ланцюгів призводить до зменшення питомих витрат, сприяючи розвитку зовнішньоекономічних відносин та залучаючи до сфери міжнародної торгівлі нові та більш віддалені ринки товарів. Разом з тим збільшення масштабів зовнішньої торгівлі та концентрація вантажопотоків на окремих напрямках дозволяють підприємству використовувати сучасні логістичні технології, зменшуючи тим самим витрати на одиницю продукції» [40].

Враховуючи ті обставини, що будь-яке підприємство, яке займається зовнішньоекономічною діяльністю, а саме здійсненням експортно-імпортних операцій зіштовхується із задачами транспортування та зі всіма пов`язаними з даним процесом складнощами. Логістика являє собою науку про контроль, планування та управління процесами транспортування, складування та

розподілу товарів. До логістики також відносяться різного роду операції, пов`язані зі зберіганням, передачею та обробкою інформації. Кінцевим результатом логістичної діяльності є пошук та вибір максимально ефективного шляху переміщення товарів протягом визначеного інтервалу часу за ланцюгом від виробника до кінцевого споживача. Цей процес є досить трудомістким та передбачає контроль за переліком дій від організації маркетингової діяльності та отримання замовлень, до налагодження виробничого процесу, зберігання та розробки оптимальних транспортних шляхів доставки.

Результати нашого дослідження свідчать, що Міжнародний перевізник який здійснює перевезення зовнішньо торговельних вантажів, в процесі організації своєї діяльності зіштовхується з досить великою кількістю додаткових послуг, до числа яких входить організація транспортно-експедиторських послуг, юридична підтримка, завчасні рішення ідентифікації товарів для проходження митниці, проходження митних формальностей та інші.

Функціонально можна виділити наступні області логістичної діяльності: (Рис.1.2.)

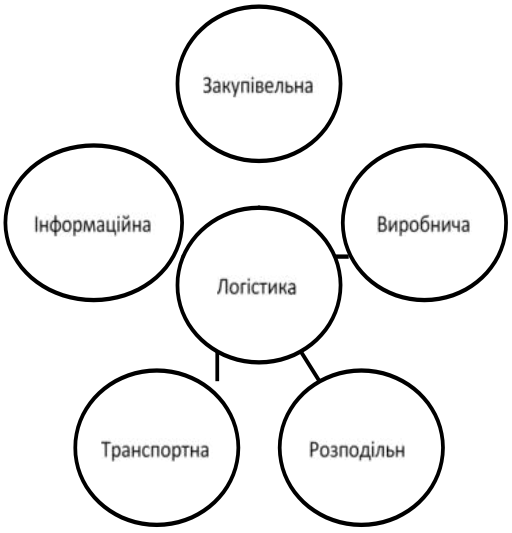

Рис. 1.2. Функціональні області логістики

Разом ці складові утворюють єдиний логістичний ланцюг. Для оцінки ефективності імпортної діяльності підприємства через вплив логістичної сфери,

доцільно розглянути як функціонують дані області при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності та проведенні імпортних операцій.

Виробнича логістика пов`язана зі знанням законодавства в сфері проведення митних процедур, які забезпечують безперервне завантаження виробництва іноземною сировиною, матеріалами, комплектуючими, мінімізуючи митні витрати організації.

Розподільна логістика – один із напрямів, який займається організацією раціональної системи товарообігу, що базується на використанні міжнародних правил Інкотермс 2010 [29].

Транспортна логістика передбачає мінімізацію транспортних витрат при перевезенні товару, що потребує врахування особливостей митного оформлення товарів як в країні імпортера, так і в країні експортера, а, відповідно, знання митного законодавства при проведенні операцій щодо митного очищення товару.

Інформаційна логістика потрібна для взаємозв`язку між окремими складовими логістичного ланцюга, створення єдиної бази даних, яка дозволяє знижувати загальні та митні витрати.

Закупівельна логістика є одним із найбільш важливих елементів зовнішньоторговельної логістики і дозволяє знижувати загальні витрати з використанням всіх можливостей митного законодавства в цілях оптимізації митних витрат. Дана область логістики має на меті забезпечення організації оптимальним розміром товару при оптимальному співвідношенні якості та ціни.

Досить велику роль спрощення логістичних поставок грає «уповноважений економічний оператор. Статус уповноваженого економічного оператора надається підприємству митницею шляхом видачі сертифіката уповноваженого економічного оператора та включення його до Єдиного реєстру уповноважених економічних операторів» [28]. Під дану категорію потрапляють

виробники, імпортери, експортери, перевізники, торгові посередники, оператори портів, аеропортів, терміналів, склади, дистриб`ютори.

Підприємства зовнішньоекономічної діяльності, які мають статус уповноваженого економічного оператора отримують можливості з оптимізації зовнішньоторговельної логістики. Використання попереднього декларування, скорочення кількості документів при митному оформленні, автоматична реєстрація декларацій на товари, створення системи міжвідомчої електронної взаємодії, застосування технології віддаленого випуску дозволяє значно скоротити час проходження митних процедур, а відповідно, і зменшити витрати логістичного ланцюга поставок.

Транспортування зовнішньоторговельних вантажів здійснюється «…міжнародними транспортними коридорами, які являють собою частину міжнародної чи національної транспортної системи, яка забезпечує міжнародні пасажирські та вантажні перевезення між окремими регіонами, включаючи їх технологічне, організаційне та правове супроводження» [14]. Прикладом може слугувати міжнародний транспортний коридор, або як його ще називають «коридором солідарності» з вивезення українського зерна в умовах Російської агресії щодо України .

Результати проведеного нами дослідження свідчать, що ефективна робота транспортного коридору можлива тільки за умови наявності якісної транспортної інфраструктури, в яку включають транспортні комунікації, такі як вантажні та пасажирські станції, промислові термінали, засоби перевезення, до яких відноситься автомобільний та залізничний транспорт, флот. Крім цього, на наш погляд, не менш важливою є наявність досконалої нормативно-правової бази, сучасної інформаційної системи та інших елементів, які сприяють ефективному товарообігу.

Значний об`єм вантажів на сьогоднішній день переміщується на основі змішаних або інших різновидів модальних перевезень. Змішане перевезення являє собою перевезення пасажирів або вантажів з використанням декількох видів транспорту, наприклад, морським та повітряним, або повітряним і сухопутним. Крім цього існують наступні види перевезень:

− унімодальне перевезення являє собою перевезення вантажів одним видом транспорту;

− мультимодальне перевезення здійснюється двома і більше видами транспорту;

− інтермодальне перевезення являє собою послідовне перевезення вантажів двома і більше видами транспорту в одній і тій же вантажній одиниці (транспортному модулі), або без перевантаження самого вантажу при зміні виду транспорту;

− комбіноване перевезення – це «інтермодальне перевезення вантажу, коли на початковому або кінцевому відрізку шляху (максимально короткому), використовується автотранспорт, а більша частина рейсу припадає на залізничний, внутрішній морський або водний транспорт; Здійснення раціональної логістичної діяльності на підприємстві дозволить своєчасно, якісно та з мінімальними витратами доставити матеріальні цінності від постачальника до споживача. З економічної точки зору величина логістичних витрат виявляє значний вплив на встановлення ціни товару, роблячи можливим або неможливим здійснення імпортних операцій» [14]. ДОДАТОК А

Заключним етапом будь-яких імпортних угод є аналіз імпортних операцій.

Він проводиться з наступними цілями:

− оцінити рівень ефективності імпортних операцій;

− виявити фактори, що впливають на ефективність імпортних операцій та проаналізувати рівень їх впливу;

− спрогнозувати подальший розвиток імпортних операцій. Основні напрями аналізу імпортних операцій включають в себе:

− аналіз структури та динаміки імпортних операцій;

− аналіз витрат на організацію імпортних операцій;

− факторний аналіз імпортних операцій;

− оцінка впливу імпортної діяльності на показники діяльності підприємства.

Підприємство, яке імпортує товар у іноземних постачальників несе наступні витрати:

− вартість товару;

− транспортні витрати;

− організаційні витрати.

Вартістю є ціна товару за контрактом. Транспортні витрати – «логістичні витрати, або витрати на доставку товару від продавця до покупця. Організаційні витрати забезпечують укладання контракту, митні збори тощо. Імпортну діяльність можна вважати ефективною, якщо імпортний дохід перевищує імпортні витрати» [1].

Ефективність імпорту – це вигідність імпорту, що «вимірюється відношенням вартості імпортного товару, що реалізується на внутрішньому ринку за внутрішніми цінами до його вартості за зовнішньоторговельними цінами. Оцінка постачальника до споживача. З економічної точки зору величина логістичних витрат виявляє значний вплив на встановлення ціни товару, роблячи можливим або неможливим здійснення імпортних операцій» [12].

Оцінка ефективності імпортної діяльності – це «особливий інструмент, який дає змогу оцінити чи є проведені операції доцільними та вигідними для підприємства» [32].

Для цього слід детальніше розглянути способи визначення ефективності імпортної діяльності підприємства.

На сьогоднішній день існує велика кількість думок на рахунок класифікації показників, що дають змогу визначити ефективність імпортної діяльності підприємства. Виділимо наступні показники, які забезпечують достовірність та оперативність інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень у системі зовнішньоекономічної діяльності:

- валютна ефективність імпорту;
- економічна (абсолютна) ефективність імпорту;
- економічний ефект імпорту;
- рентабельність імпорту.

На думку видатного українського вченого-економіста О. Гребельника ефективність імпортних операцій можна умовно поділити на дві великі групи. Перша група «…містить показники, що характеризують абсолютну величину економічного ефекту і є різницею між результатом та витратами, і порівняльні показники ефективності, які характеризуються відношенням результату до витрат контракту. Щодо другої групи показників, то вони оцінюють доцільність ведення підприємством зовнішньоекономічної діяльності:

− показники локальної ефективності, які розраховуються з використанням чинних внутрішніх цін;

− показники загальноекономічної ефективності, що розраховуються на підставі розрахункових цін» [19] (ДОДАТОК Б)

Залучення іноземних матеріальних ресурсів у власному виробництві є метою імпортної діяльності виробничого підприємства, тому визначення економічної ефективності імпорту є вкрай важливим.

З формул та визначення ефективності проведення імпортних операцій можемо зробити висновок, що важливу роль відіграють витрати, в тому числі і логістичні. Тому доцільним буде підвищувати ефективність функціонування логістичної сфери підприємства для зменшення витрат при здійсненні імпортної діяльності.

РОЗДІЛ 2

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ Фірма «ГРИВІКА» ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ

2.1. Характеристика логістичної діяльності підприємства при здійсненні імпортних операцій.

ТОВ Фірма «ГРИВІКА» займається виробництвом продукції легкої промисловості, а саме - пошиття чоловічого одягу. З 2010 року ТОВ Фірма «ГРИВІКА» працює з англійською фірмою "ByVeru"LTD. Фірма повністю працює на сировині англійського замовника, а також користується посередницькими послугами м. Вишневе швейного підприємства ТОВ "К.ТЕКС"

Діяльність фірми за давальницькою схемою здійснюється на підставі договору №1/15 від 11 травня 2011 року. Договір укладений між компанією " ByVeru"LTD (замовник) в особі директора Катерина Возіанова та ТОВ Фірма «ГРИВІКА» (виконавець) в особі директора Слободчик Микола Олександрович.

Предметом договору є виготовлення чоловічого одягу з давальницької сировини англійського замовника, а саме таких найменувань: чоловічі костюми; піджаки чоловічі; жилети; карди гани чоловічі; вітровки чоловічі; сорочки; шорти; брюки; теніски чоловічі великих розмірів; футболки чоловічі; вишиванки чоловічі. Даний договір набуває чинності з моменту його підписання. У випадку взаємної згоди Сторони можуть продовжити його дію шляхом підписання додатку до даного договору. Договір може бути припинений тільки при повному взаєморозрахунку між сторонами. З моменту вступу в дію даного договору всі попередні угоди між сторонами не дійсні в тих частинах, що суперечать даному договору.

Фірма "ByVeru" LTD повністю забезпечує фірму тканиною, фурнітурою, документацією з необхідним описом продукції, що виготовляється, зразками готової продукції на кожне замовлення, тощо. На кожне замовлення надаються замовником лекала та зразки. У випадку поставки замовнику неякісної продукції, він може повернути її виконавцю для ліквідації браку.

За умовами Договору, замовник розробляє та формує весь асортимент та номенклатуру продукції.

Слід зазначити, що до переваг, які надає робота фірма на таких умовах можна віднести:

- підвищення продуктивності праці; гарантію збуту продукції;
- високу якість продукції та її конкурентоспроможність;
- дисципліну у взаємних поставках та розрахунках; гарантію оплати продукції.

Фірма "ByVeru LTD" у своїй діяльності використовує всесвітньо відомий бренд компанії «New Look». При цьому компанія «New look» забезпечує фірму "ByVeru"LTD своїми товарами, ефективними технологіями, фірмовими знаками, рекламними послугами тощо. У свою чергу, фірма "ByVeru"LTD здійснює підприємницьку діяльність під керівництвом даної компанії і забезпечує її послугами у сфері маркетингу, менеджменту та інвестицій.

При двозмінному режимі роботи проектна потужність ТОВ Фірма «ГРИВІКА» становить 100 000 виробів в рік.

Упродовж 2022 року ТОВ Фірма «ГРИВІКА» виготовила продукції на суму 580 960 тис. грн., що становить у натуральному виразі 453 600 одиниць продукції, в тому числі:

- сорочок - 303400 шт.;

- брюк -102100 шт.;

- піджаків -10400 шт.;

- костюмів - 5000 шт.;

- вітровок - 32700 шт.

У таблиці яка представлена в (додатку Г) наведені основні 31 техніко-економічні показники роботи ТОВ Фірма «ГРИВІКА» за період 2016 - 2022 р. р.

Як видно з таблиці, усі техніко-економічні показники роботи ТОВ Фірма «ГРИВІКА» мають тенденцію до зростання (Зокрема, випуск продукції в натуральному виразі з 2016 до 2022 року зріс у 3,8 р ази; фонд оплати праці збільшився у 6,9разів, випуск продукції у діючих оптових цінах зріс у 22,8 рази.

Основним ринком збуту продукції ТОВ Фірма «ГРИВІКА» є країни Західної Європи (76 % готових виробів), а особливо Великобританія. Сьогодні фірма розширює збут своєї продукції на внутрішньому ринку України через мережу магазинів "Sensus", а також через власний магазин.

Також фірма використовує для пошиття одягу різноманітні види тканин: шовкові, шерстяні, напівшерстяні, синтетичні (матеріали верху), поліестерові, бавовняні, а також штучний шовк, віскозу, саржу (матеріали для підкладки), фризелін (прикладні тканини), дубрилін. Усю тканину постачає компанія-замовник з Великобританії. Така тканина коштує близько 3-10 € за 1 метр.

У структурі собівартості швейного виробу 50 % становить сировина, 30% - накладні витрати (орендна плата, відсотки за кредит, амортизаційні відрахування), 20 % - заробітна плата.

ТОВ Фірма «ГРИВІКА» активно співпрацює з рядом підприємств, укладаючи з ними договори підряду. Серед таких підприємств ТОВ "Дана-Мода" ТОВ "Філкон",ТОВ"ШИК-ГРУП", ТОВ "Сонце" ТОВ "Київська шкарпеткова фабрика", ТОВ "К.ТЕКС" На фірмі у 2017 року було відкрито новий пошивочний цех, а також здійснено технічне переозброєння: введено в дію високопродуктивні швейні машини закордонних фірм Juki, Pfaff, Durkopp-Adler, Strobel, Union Special, Mauzer, Textima, Minevra; австрійські прасувальні столи Vait; венгерський парогенератор Hummapress; пристрій для волого-теплової обробки Brisay.

Організаційну структуру управління ТОВ Фірма «ГРИВІКА» зображено у додаток В Дана організаційна структура управління ТОВ Фірма «ГРИВІКА» потребує значних змін та вдосконалення. Як видно зі схеми, Правлінню фірми підпорядковані такі ланки, як інженер з техніки безпеки (а також медичний пункт і технічні працівники) та головний механік (разом з електриками, будівельниками, вантажниками та механіками). У повноваження вищого керівного органу входить вироблення довгострокових планів діяльності, адаптація організації до змін, формування завдань, налагодження відносин між організацією та її зовнішнім середовищем, а не контроль за роботою головного механіка чи медичних працівників підприємства.

Важливе місце в організаційній структурі повинна займати логістика, але на підприємстві цей відділ відсутній. Наприклад, коли на підприємстві виникає потреба в управлінні запасами, має місце виробнича та закупівельна логістика. У процесі збуту задіяна розподільча логістика. Загальними при цьому є транспортна, складська та ін. інформаційна логістика.

Також на ТОВ Фірма «ГРИВІКА» існує лінійно- функціональна структура управління виробництвом. На кожному рівні є керівники та функціональні працівники, об'єднані у відповідні органи. Керівники підприємства приймають управлінські рішення, а функціональні працівники, у відповідності з своїми функціями, здійснюють координацію, планування, консультацію та готують інформаційне забезпечення. Дана структура управління підприємством недостатньо гнучка в умовах переходу на випуск нового виду продукції, реконструкції чи технічного переозброєння, вирішення особливо складних завдань розвитку підприємства, докорінної зміни технологій.

Основними функціями управління ТОВ Фірма «ГРИВІКА» , крім класичних функцій планування, організації, мотивації та контролю є наступні:

- організація виробництва;

- технічний контроль і випробування;
- організація фінансової діяльності;
- управління організацією праці і заробітної плати;
- організація роботи з кадрами;
- управління якістю;
- управління технологічними процесами;
- облік і звітність.

Управління виробництвом здійснюється за допомогою наступних груп методів управління:

- економічні методи: різноманітні методи економічного стимулювання, фінансування, господарського розрахунку, ціноутворення, кредитування, техніко-економічного обґрунтування та вибору прийнятих управлінських рішень;
- адміністративно-розпорядчі методи: методи регламентування, інструктування, розпорядчих впливів, нормування; соціально-психологічні методи: використання різноманітних форм колективного та індивідуального стимулювання, формування трудових мотивів, налагодження позитивного психологічного клімату в колективі, планування соціального і професійного розвитку працівників.

На ТОВ Фірма «ГРИВІКА» розробка і реалізація управлінських рішень відбувається за наступними етапами:

- аналіз виробничо-господарської ситуації;
- підготовка та обґрунтування управлінських рішень;
- прийняття управлінського рішення;

- організація,контроль та координація роботи колективу щодо реалізації прийнятого рішення;
- оцінка та аналіз результатів реалізації прийнятого рішення, а також висунення нових завдань.

На ТОВ Фірма «ГРИВІКА» використовується масовий тип виробництва. При такому виробництві випуск готової продукції (одягу) здійснюється великими партіями при ідентичних технологічних умовах. Масовий тип виробництва характеризується послідовним рухом предметів праці, коли кожен предмет праці передається на наступну операцію відразу після обробки на попередній операції. При цьому окремі вузли були деталі, з яких складається партія, знаходяться одночасно на всіх стадіях виробничого процесу, тобто, безперервно переходять від однієї стадії процесу до іншої. Такий рух предметів праці вимагає розташування обладнання відповідно до порядку виконання операцій технологічного процесу.

Масове виробництво забезпечує вузьку спеціалізацію виконавців та повне використання високопродуктивного обладнання. При цьому витрати на підготовку виробництва стосуються значної кількості продукції, тобто, питома вага їх незначна. Крім цього, при масовому виробництві створюються хороші умови для найбільш раціонального використання вихідних матеріалів та прискореного їх руху. Все це призводить до підвищення продуктивності праці, зниження собівартості готової продукції та кращого використання основних фондів.

Щодо методу організації виробництва (способу, в який здійснюється виробничий процес, який характеризується послідовністю виконуваних операцій у технологічному процесі з певним порядком розташування обладнання та ступенем неперервності виробничого процесу), то на ТОВ Фірма «ГРИВІКА» використовується потокове виробництво. Метод організації виробництва є

найбільш поширеним, бо предмет праці при ньому проходить по попередньо встановленому найкоротшому маршруту з встановленим темпом. Виробничий процес при цьому розподіляється на окремі операції та закріплюється за певним робочим місцем.

Основна ланка потокового виробництва - потокова лінія, яка являє собою сукупність спеціалізованих робочих місць, розташованих за напрямом технологічного процесу, які виконують певну його частину.

Виробництво на ТОВ Фірма «ГРИВІКА» автоматизоване, тобто, більшість операцій виконується машинами без практичного втручання 35 людини. Працівникам залишаються функції налагодження, нагляду і контролю.

Характерною для підприємства є спеціалізація за технологічною ознакою, тобто, за кожним підрозділом закріплена лише одна фаза виробничого процесу. Така технологічна спеціалізація представлена відокремленням наступних підрозділів фірми:

- підрозділу з підготовки до виробництва (експериментальний цех);
- підрозділу з розкрою тканини (розкрійний цех);
- підрозділу з пошиття одягу (швейний цех);
- підрозділу з кінцевої обробки одягу (прасувально-пакувальна дільниця).

Формування підрозділів фірми за технологічною ознакою спеціалізації забезпечує повніше завантаження обладнання, підвищує ефективність праці керівників та спеціалістів, що викликане їх глибшою спеціалізацією, а також створює сприятливі умови для маневрування працівниками. Така спеціалізація ускладнює кооперативні зв'язки між підрозділами щодо термінів, асортименту, обсягів та ступенем готовності виробу. Структура виробництва ТОВ Фірма

«ГРИВІКА» (рис. 1.3.) сформована відповідно до поділу виробничих процесів за організаційно-технологічними ознаками на окремі взаємопов'язані частини.

Рис. 1.3. Структура виробництва ТОВ Фірма « ГРИВІКА»

Виходячи з призначення і характеру продукції, що виготовляється, чи виконуваних робіт, на ТОВ Фірма «ГРИВІКА» розрізняють основне, допоміжне, побічне та обслуговуюче виробництва і, відповідно, основні, допоміжні, побічні та обслуговуючі дільниці, господарства чи цехи.

До цехів основного виробництва відносяться цехи, які виготовляють продукцію підприємства, що призначена для реалізації. До них належать: експериментальний, швейний, розкрійний цехи та прасувально-пакувальна дільниця.

Допоміжні цехи сприяють випуску готової продукції, виготовляючи допоміжні види виробів, які необхідні для нормальної роботи цехів основного

виробництва. До допоміжних виробничих процесів належать: ремонт обладнання, виготовлення трафаретів.

Обслуговуючі цехи виконують роботу з обслуговування основних та допоміжних цехів: транспортування та зберігання сировини, упакування, навантаження і відвантаження готових виробів.

Виробничі процеси поділяються на окремі виробничі процеси, які, в свою чергу, поділяються за призначенням на технологічні, контрольні, транспортні

Основний структурний підрозділ підприємства - цех. На ТОВ Фірма «ГРИВІКА» функціонує 7 цехів. В кожному цеху працює по 2 бригади швей у 2 зміни. У кожному з яких є технолог, 2 майстри, а в кожній бригаді працює 14 швей.

Середньо облікова чисельність штатних працівників становить 120 чоловік, а позаштатних працівників та працівників за сумісництвом - 19 чоловік.

Фонд оплати праці - 7502 тис. грн..

На підприємстві оплата праці працівників здійснюється за наступними її формами:

- відрядна - формується як добуток розцінки на кількість виготовлених виробів;
- відрядно-преміальна - відрядний заробіток збільшується на розмір премії за досягнення певних показників;
- погодинна - залежить повністю від кількості відпрацьованих годин;
- погодинно-преміальна - погодинний заробіток збільшується на розмір премії за виконання певних показників. Така форма оплати праці

використовується при нарахуванні заробітної плати інженерно-технічному персоналу, та механікам.

Організація контролю на ТОВ Фірма «ГРИВІКА» передбачає його здійснення безпосередньо під час технологічного процесу та в готовому виробі.

У технологічному процесі кожен виконавець зобов'язаний перевірити відповідність виконання операції технічним умовам - провести самоконтроль.

Кожен виконавець, перш ніж почати виконання своєї операції перевіряє правильність виконання попередньої операції - самоконтроль. У випадку виявлення дефекту напівфабрикат повертається попередньому виконавцю для усунення браку.

Послідовність контролю зображено на рис. 1.4.

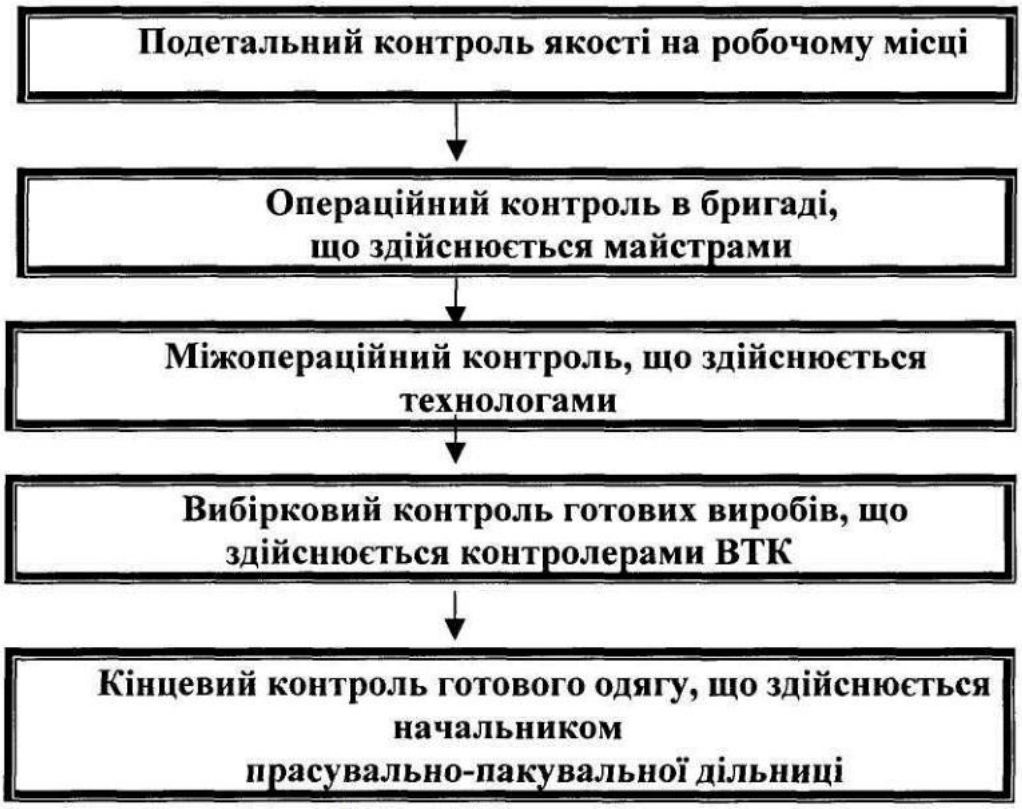

Рис. 1.4. Організація контролю на ТОВ Фірма «ГРИВІКА»

Операційний контроль якості готових вузлів перед передачею їх в монтажну секцію поточної лінії здійснюють висококваліфіковані виконавці, які

виконують кінцеві операції з обробки вузла, деталі, або контролери відділу технічного контрою (ВТК).

Організація між операційного контролю полягає у контролі, що здійснюють майстри та бригадири. В залежності від виду і складності одягу визначається загальна кількість контролерів.

До показників якості готового одягу, оцінка якого здійснюється візуально, взірцю-еталону; правильність підбору тканини верху та підкладки, оздоблення та фурнітури; посадка виробу на манекені.

Основні проблеми діяльності ТОВ Фірма «ГРИВІКА» сфера постачання - неукомплектованість давальницької сировини, неритмічність поставок адже важливе місце в організаційній структурі повинна займати логістика, але на підприємстві цей відділ відсутній; наявність бракованої тканини; сфера виробництва - швидка амортизація обладнання; сфера управління персоналом - швидка плинність кадрів у зв'язку з декретними відпустками жінок, а в останніх півтора роки виїзд за кордон у зв’язку з військовими діями на території України, що спричинила російська військова агресія ; нестабільна законодавча база та недостатня інформаційна база, необхідність впровадження новітнього технологічного програмного забезпечення.

Плани підприємства на перспективу:

- не зупинятися на досягнутому;
- розробляти нові види продукції;
- постійно розширювати асортимент та номенклатуру продукції;
- збільшувати обсяги продукції, призначеної для реалізації на внутрішньому ринку України;
- залучати до співпраці нових контрагентів як в Україна, так і за кордоном.

Щоб краще зрозуміти економіку самого підприємства необхідно також розглянути логістичний рух вхідних та вихідних матеріальних потоків на ТОВ Фірма «ГРИВІКА» . Він складається :

- закупівлі (імпорт) давальницької сировини - вхідний матеріальний потік;
- експорт готового одягу - вихідний матеріальний потік.

Обидва потоки супроводжуються супутніми їм інформаційними та фінансовими потоками.

Оскільки ТОВ Фірма «ГРИВІКА» займається виготовленням чоловічого одягу із сировини англійського замовника компанії "ByVeru" LTD згідно Договору необхідною тканиною, лекалами для розкрою, фурнітурою, зразками готової продукції, матеріалами для пакування продукції, документацією з необхідним описом готового виробу тощо. Також кожна партія сировини супроводжується рахунком-фактурою - Proforma-Invoice. Даний документ містить інформацію про надану партію сировини, ціну, код, кількість одиниць на кожне найменування сировини, загальну суму в USD та GBP.

Розрахунок виходу готової продукції в результаті переробки давальницької сировини подається у додатку до Договору. Такий розрахунок проводиться на кожне замовлення тканини.

Закупівля (імпорт) давальницької сировини складає вхідний матеріальний потік, а імпортно – експортні операції матеріалів в т.ч. готового одягу – вихідний матеріальний потік. Обидва потоки супроводжуються супутніми їм інформаційними та фінансовими потоками.

2.2. Аналіз управління запасами ТОВ Фірма «ГРИВІКА»

Управління матеріальними запасами є ключовою активністю, що складає найважливішу сферу логістичного менеджменту організації. Запаси служать для

того, щоб послабити безпосередню залежність між постачальником, виробником та споживачем. Наявність запасів дозволяє забезпечити виробництво сировиною та здійснювати переробку даної сировини у готові вироби оптимальними партіями. Запаси сировини послаблюють залежність постачальника сировини від виробника продукції, також запаси готової продукції послаблюють залежність виробника цієї продукції від її споживача, а запаси напівфабрикатів, що знаходяться в процесі виробництва, знижують залежність один від одного окремих цехів.

На ТОВ Фірма «ГРИВІКА» запаси майже відсутні. До таких можна віднести запаси готового одягу та невеликі запаси тканини та фурнітури, що закуповується в англійської компанії "ByVeru" LTD. Дані запаси незначні, тому що тканина майже одразу надходить у розкрійний цех, не затримуючись довго на складі, що прискорює процес виробництва; що стосується готових виробів, то вони транспортуються замовнику або 41 передаються у магазини м. Вишневе Київської області Бучанського району та м. Києві

Дані запаси можна класифікувати за наступними ознаками:

1. За місцем продукції у логістичному каналі:

- запаси тканини, фурнітури та комплектуючих;
- запаси готових виробів;
- запаси незавершеного виробництва (готові деталі одягу);
- запаси тари та матеріалів для упакування одягу (вішаки, пластикові пакети тощо).

2. За відношенням до логістичних функцій: виробничі запаси – запаси матеріальних ресурсів, які надійшли на підприємство для виробничого застосування для забезпечення безперебійності виробничого процесу. Ці запаси знаходяться на складі тканини та фурнітури. На їх величину впливають наступні

фактори: складські характеристики, потреба підприємства у матеріальних ресурсах, періодичність запуску матеріалів у виробництво тощо;

- збутові (товарні) запаси – це запаси готових виробів, які знаходяться на складах готової продукції на території підприємства і призначені для задоволення потреб споживачів (виконання замовлення);

- запаси у постачанні – це тканина та комплектуючі, що знаходяться у логістичних каналах від постачальника (замовника) до складів підприємства для забезпечення виготовлення готового одягу;

3. За функціональним призначенням запаси поділяються на:

- поточні (регулярні) – це основна частина товарних та виробничих запасів, призначених для забезпечення безперебійності процесу виробництва чи збуту між двома черговими поставками. Вираховуються переважно, виходячи з інтервалу між поставками;

- страхові (гарантійні) – призначені для скорочення логістичних та фінансових ризиків, пов'язаних з не передбачуваним коливанням попиту на готові вироби, збоями у виробничо-технологічних циклах, невиконанням договірних зобов'язань з поставки матеріальних ресурсів (порушення термінів чи об'ємів поставок, а також погіршення якості матеріальних ресурсів) та іншими не передбачуваними обставинами.

Норми страхового запасу визначаються на основі середньодобового споживання кожного виду матеріальних ресурсів, розміру партії поставки і середньозваженого відхилення інтервалів поставок від середнього інтервалу. Виробничий відділ займається забезпеченням страхового запасу тканини та фурнітури. Він складає замовлення, де вказуються матеріальні ресурси, запаси яких закінчуються (тканина та фурнітура (ґудзики, нитки, гумка, плечики, дублююча стрічка, етикетки паперові навісні, етикетки основні, етикетки цінові, лейби тощо). З виробничого відділу замовлення надходить у відділ

зовнішньоекономічної діяльності, який займається відносинами фабрики із замовником "ByVeru"LTD.

Усі запаси ТОВ Фірма «ГРИВІКА» можна розділити на три групи:

- запаси сировини та матеріалів;
- виробничі запаси;
- запаси готової продукції (товарні запаси).

Основними факторами, які визначають політику запасів, є наступні:

- споживчий попит, який може бути відомим наперед чи визначеним при необхідності. В останньому випадку використовуються дані попередніх періодів, на основі яких визначається середнє значення попиту, а також ступінь його варіації;
- час поповнення запасів (відрізок часу між двома замовленнями);
- тривалість планового періоду;
- кількість матеріалів на складі;
- вартість, включаючи вартість виконання замовлення та вартість підтримання запасів.

Також необхідно враховувати вартість товару та вартість його транспортування. Вартість підтримання запасів, у свою чергу, охоплює затрати на зберігання, податки і страхування, вартість старіння товарів та альтернативну вартість запасів, яка відображає можливі втрати прибутку у випадку альтернативного використання засобів, вкладених в запаси. Що стосується системи управління запасами на ТОВ товаристві, то використовується система управління запасами з фіксованою величиною замовлення. Величина замовлення при цьому чітко визначена і не змінюється ні за яких умов роботи

системи. Критерієм оптимізації повинен бути мінімум сукупних затрат на збереження запасів і повторення замовлення.

Критерій оптимізації враховує три фактори, які впливають на величину названих сукупних затрат:

- використовувана площа складських приміщень;
- витрати на збереження запасів;
- вартість оформлення замовлення.

Перевагами такої системи управління матеріальними запасами є економія затрат на утримання запасів на складі за рахунок скорочення площ під запаси та менший рівень максимально бажаного запасу. При цьому також необхідне запровадження постійного контролю наявності запасів на складі.

На території ТОВ Фірма «ГРИВІКА» є лише два склади: склад тканини та фурнітурита склад готового одягу.

Склади невеликі за розмірами, криті, немеханізовані, спеціалізовані. Основним призначенням складів є: концентрація запасів, їх збереження та забезпечення безперебійного та ритмічного виконання замовлення. Вони займають мінімальну площу, тому переважна більшість тканини знаходиться безпосередньо на робочих місцях.

Склад тканини та фурнітури передбачає виконання наступних операцій: прийом продукції; вивантаження; сортування; збереження; підготовка до процесу виробництва.

Склад готових виробів передбачає: складування; збереження; підсортування або додаткова обробка продукції перед її відправкою; маркування; підготовка до завантаження; навантажувальні операції. Логістичний процес на складі зображений схематично на рис.1.5.

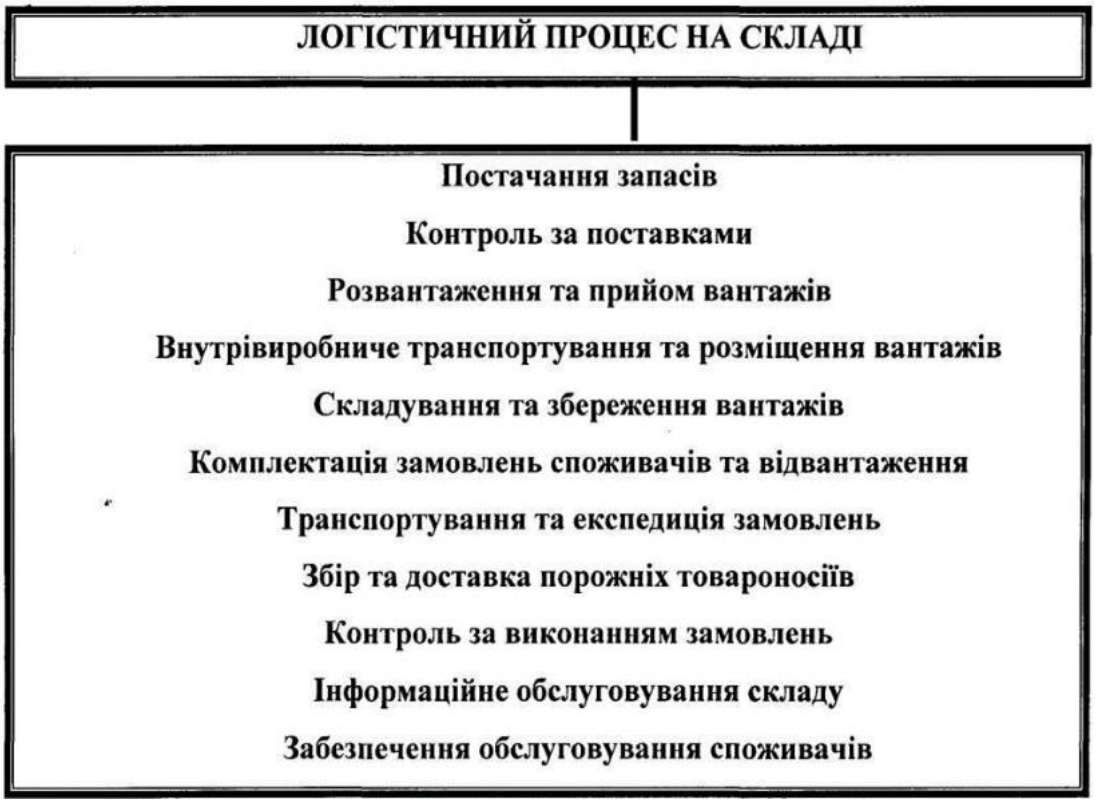

Рис. 1.5 Схема логістичного процесу на складі.

З одного боку, відсутність великої кількості запасів матеріалів та готового одягу на складах знижує затрати на формування та зберігання запасів, але, з іншого боку, можливий збій у постачанні тканини та фурнітури з Великобританії, проблеми з перетином митниці та оформленням митних документів, поставка тканини з дефектами.

Тому на ТОВ Фірма «ГРИВІКА» завжди повинен бути страховий запас як тканини, так і готового одягу. У випадку виникненні проблем з транспортуванням чи якістю сировини чи готової продукції можна було забезпечити безперебійність виробничого процесу.

2.3. Характеристика внутрішньо логістичних матеріальних потоків

Теорія та практика логістики лише починають розвиватися в Україні, тому існує необхідність побудови і оптимізації систем управління вітчизняними підприємствами на логістичній основі. Служба логістики повинна відігравати

роль координатора усіх підрозділів підприємства для найбільш ефективної реалізації мети управління матеріальними, фінансовими та інформаційними потоками.

Як і більшість підприємств, ТОВ Фірма «ГРИВІКА» стикається з проблемами впровадження логістики для налагодження внутрішньо логістичних матеріальних потоків. На підприємстві поки що відсутній відділ логістики, який забезпечував би побудову та оптимізацію матеріальних і пов’язаних з ними фінансових та інформаційних потоків на основі системного підходу та економічного компромісу.

Системність в даному випадку означає, що всіх учасників процесу товароруху (як транспорт, постачальників, посередників, споживачів на макрорівні, так і функціональні відділи підприємства на мікро рівні) слід розглядати як елементи єдиної цілості, а зв’язки між усіма учасниками повинні бути узгоджені, організовані, сполучені з технологією процесу руху матеріальних потоків.

Не менш важливі відносини всередині підприємства, ніж логістичні відносини за його межами.

Слід звернути увагу , що управління внутрішньо логістичними матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками на підприємстві, пов'язане з рядом конфліктів у традиційних сферах менеджменту (маркетинг, виробництво, фінанси).

Одним з найважливіших завдань відділу логістики (логістичного менеджера) повинно бути узгодження інтересів і локальних цілей функціонування логістичних посередників у логістичній системі, усунення її внутрішніх конфліктів для найефективнішої реалізації глобальної мети управління матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками. Від

сфери діяльності підприємства та його розміру залежить складність організаційної структури служби логістики, вона має бути оптимізована.

Вміла організація логістики на ТОВ Фірма «ГРИВІКА» принесе підприємству наступні переваги:

- підвищення ефективності виробництва;
- зниження втрат матеріалів;
- краще використання виробничих площ;
- зменшення затрат праці та підвищення рентабельності виробництва.

Система взаємозв'язків щодо управління внутрішньо логістичними потоками на ТОВ Фірма «ГРИВІКА» зображена на рис. 1.6.

Розвиток інформаційної та функціональної інтеграції сфер менеджменту підприємства зумовлює підвищення ролі інтегруючих та координуючих, які у структурах управління підприємством повинні виконуватися спеціально утворюваними відділами логістики, що мають комплектуватися новими спеціалістами - логістичними менеджерами або логістами.

Тісно будуть пов’язані функції логістики з функціями виробництва та збуту. Наприклад, якщо на підприємстві виникає необхідність управління запасами, відповідно, це пов'язано з виробничою та закупівельною логістикою. У процесі збуту, який є однією з функцій маркетингу, задіяна розподільча логістика. Загальними для цих функцій є транспортна. інформаційна, складська логістика.

ТОВ Фірма «ГРИВІКА» усю сировину отримує з Великобританії за адресою: Компанія "ByVeru" LTD, 40, Оксфорд-стріт, Лондон EC2M 7QH Підприємство здійснює закупівлю тканини та усіх необхідних комплектуючих для підтримки оптимального рівня якості вхідних матеріалів, а також зниження об'єму запасів товарів та забезпечення "гладкого" просування товарів у ланцюгу поставок.

Від «Прайд» підприємство отримує замовлення на певну партію готового одягу. На основі цього визначається кількість необхідної тканини та комплектуючих, якими замовник повинен забезпечити швейну фабрику. Тканина та фурнітура спочатку надходить у розкрійний цех, де проходить розкрій одягу, потім - у пошивочний цех.

Рис. 1.7. Схема міжфункціональних зв'язків у системі управління підприємства.

За умовами контракту, ТОВ Фірма «ГРИВІКА», оприбутковує матеріали для виготовлення продукції, які надходять від англійського замовника; організовує складування, транспортування та збереження матеріалів і товару протягом виготовлення та підготовки до експорту; самостійно проводить оплату всіх витрат, пов'язаних з прийомом, виготовленням, транспортуванням та зберіганням продукції; організовує поставку готового одягу замовнику.

Кількість продукції, яку повинне виготовити ТОВ Фірма «ГРИВІКА» , визначається замовником, виходячи із планової продуктивності фабрики щодо кожного конкретного виробу та задіяних для виробництва цієї продукції потужностей.

Для пошиття одягу сировина постачається транспортним засобом, вибраним і оплаченим замовником, а саме ТОВ"КОНДІ" 03680,Україна м. Київ, вул. Івана Дзюби, 3 що є торговим посередником. Дане підприємство надає посередницькі послуги ТОВ Фірма «ГРИВІКА» на основі договору доручення, а це означає, що ТОВ «Троянда» діє від імені фабрики та за її рахунок.

При укладенні договору доручення з повіреним ТОВ "КОНДІ" довіритель ТОВ Фірма «ГРИВІКА» оформляє довіреність. У даному випадку оформлена спеціальна довіреність на здійснення однорідних часто повторюваних операцій.

ТОВ"КОНДІ" надає фабриці транспортні послуги відповідно до Договору про транспортне обслуговування. За умовами даного договору, виконавець ТОВ"КОНДІ" бере на себе організацію перевезення вантажів. Також ТОВ "Дана-Мода" надає автомобілі в повністю справному технічному стані, заправлені паливно-мастильними матеріалами, а також проводить технічне обслуговування, несе експлуатаційні витрати, і оплату праці водія.

При здійсненні транспортно-експедиторських та страхових операцій ТОВ"КОНДІ" надає фабриці посередницькі послуги та допомагає у пошуку закордонних партнерів.

Ефективність транспортних операцій підвищується за допомогою використання фірми-посередника, оскільки:

- зростає оперативність у збуті готової продукції і, за рахунок прискорення обороту капіталу, зростає прибуток; посередник активніше та оперативніше реагує на зміни ринкової кон'юнктури, і це дозволяє йому успішно працювати в інтересах фабрики, а також реалізовувати готову продукцію на вигідних умовах.

- скорочуються терміни поставок давальницької сировини з Великобританії. Кількість продукції, яку повинне виготовити ТОВ Фірма «ГРИВІКА», визначається замовником, виходячи із планової продуктивності фабрики щодо кожного конкретного виробу та задіяних для виробництва цієї продукції потужностей.

Для пошиття одягу сировина постачається транспортним засобом, вибраним і оплаченим замовником, а саме ТОВ"КОНДІ" м. Київ, вул. Івана Дзюби, 3 що є торговим посередником. Дане підприємство надає посередницькі послуги ТОВ Фірма «ГРИВІКА» на основі договору доручення, а це означає, що ТОВ "КОНДІ" діє від імені фабрики та за її рахунок.

При укладенні договору доручення з повіреним ТОВ"КОНДІ" довіритель ТОВ Фірма «ГРИВІКА» оформляє довіреність. У даному випадку оформлена спеціальна довіреність на здійснення однорідних часто повторюваних операцій.

ТОВ"КОНДІ" надає фабриці транспортні послуги відповідно до Договору про транспортне обслуговування. За умовами даного договору, виконавець ТОВ"КОНДІ" бере на себе організацію перевезення вантажів. Також ТОВ "Дана-Мода" надає автомобілі в повністю справному технічному стані, заправлені паливно-мастильними матеріалами, а також проводить технічне обслуговування, несе експлуатаційні витрати, і оплату праці водія.

При здійсненні транспортно-експедиторських та страхових операцій ТОВ"КОНДІ" надає фабриці посередницькі послуги та допомагає у пошуку закордонних партнерів.

Ефективність транспортних операцій підвищується за допомогою використання фірми-посередника, оскільки:

- зростає оперативність у збуті готової продукції і, за рахунок прискорення обороту капіталу, зростає прибуток; посередник активніше та оперативніше реагує на зміни ринкової кон'юнктури, і це дозволяє йому успішно працювати в інтересах фабрики, а також реалізовувати готову продукцію на вигідних умовах.

При імпорті давальницької сировини діє базис поставки CPT - Золочів, а при експорті готової продукції замовнику - FCA - Золочів (відповідно до Міжнародних правил інтерпретації комерційних термінів Інкотермс-99), які визначають обов'язки контрагентів стосовно поставки товару і встановлюють момент переходу ризиків від однієї сторони до іншої.

- ТОВ Фірма «ГРИВІКА» при імпорті давальницької сировини повинно заповнити імпортну вантажно-митну декларацію. В декларації вказуються: юридична адреса одержувача, маркування, кількість, опис, код товару, код країни походження, вага нетто і вага брутто, митна вартість товару, прикордонна митниця (Західна регіональна митниця), нарахування мита та митних платежів.

- Керівництвом ТОВ Фірма «ГРИВІКА» здійснюється сплата ввізного мита та митних зборів через видачу простого векселя Державній податковій інспекції м. Вишневе з терміном платежу, який рівний терміну здійснення операцій з давальницькою сировиною, але не більше як 90 календарних днів з моменту оформлення ввізної вантажно-митної декларації.

- Оформлення векселя здійснюється виключно на вексельному бланку, який купується у банківській установі. Вексель виписується у валюті контракту на переробку сировини.

Простий вексель не підлягає передачі шляхом індосаменту. Вексель оформляється у трьох примірниках. Перший примірник векселя залишається у Державній податковій інспекції. Другий та третій примірники векселя беруться на облік (авізуються) Державною податковою інспекцією та повертаються підприємству для пред'явлення митним органам та власного обліку.

На звороті векселя при митному оформленні сировини вказується дата та номер вантажно-митної декларації, згідно якої ввезено сировину, з підписом та особистою печаткою інспектора митниці, який оформив цю декларацію.

ТОВ Фірма «ГРИВІКА» та ТОВ "К.ТЕКС" заздалегідь обмінюються інформацією, яка необхідна для проведення розмитнення (замитнення) вантажу.

Щоб забезпечити збереження готової продукції при тривалому транспортуванні згідно вимог англійського замовника, вона повинна бути відповідним чином упакована та замаркірована.

Порядок пакування, комплектування та транспортування готової продукції описаний замовником у документації щодо виготовлення одягу.

Основні документи, які повинно мати ТОВ Фірма «ГРИВІКА» для експорту готового одягу:

- експортну ліцензію;
- сертифікат походження товару;
- експортну вантажно-митну декларацію (у паперовому та електронному вигляді);
- страховий поліс.

Експортна ліцензія - це належним чином оформлене право на експорт певних товарів протягом певного періоду. Дану ліцензію видає Міністерство зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України. Термін дії ліцензії становить 180 днів з моменту її підписання.

Сертифікат про походження товару видається на кожну партію готового одягу Регіональним представництвом Торгово-промислової палати м. Київ Компанія "ByVeru" LTD, окрім сертифікату про походження готового одягу повинна мати сертифікат походження давальницької сировини на кожне замовлення.

В експортній вантажно-митній декларації зазначаються: юридичні адреси сторін, номер транспортного засобу, митна вартість товару, країна призначення, прикордонна митниця (Західна регіональна митниця), маркування, кількість та опис товару, вага, нарахування мита та митних платежів.

Кожна партія готового одягу супроводжується рахунком - проформою з інформацією про надану партію одягу, код, модель, ціну матеріалів, кількість одиниць на кожне найменування одягу, загальну суму в USD та GBP. Транспортування готового одягу здійснює ТОВ "К.ТЕКС" (перевізник), оформляється у трьох примірниках. Перший примірник векселя залишається у Державній податковій інспекції. Другий та третій примірники векселя беруться на облік (авізуються) Державною податковою інспекцією та повертаються підприємству для пред'явлення митним органам та власного обліку.

На звороті векселя при митному оформленні сировини вказується дата та номер вантажно-митної декларації, згідно якої ввезено сировину, з підписом та особистою печаткою інспектора митниці, який оформив цю декларацію.

ТОВ Фірма «ГРИВІКА» та ТОВ "К.ТЕКС" заздалегідь обмінюються інформацією, яка необхідна для проведення розмитнення (замитнення) вантажу.

Щоб забезпечити збереження готової продукції при тривалому транспортуванні згідно вимог англійського замовника, вона повинна бути відповідним чином упакована та замаркірована.

Порядок пакування, комплектування та транспортування готової продукції описаний замовником у документації щодо виготовлення одягу.

Основні документи, які повинно мати ТОВ Фірма «ГРИВІКА» для експорту готового одягу:

- експортну ліцензію;
- сертифікат походження товару;
- експортну вантажно-митну декларацію (у паперовому та електронному вигляді);
- страховий поліс.

Експортна ліцензія - це належним чином оформлене право на експорт певних товарів протягом певного періоду. Дану ліцензію видає Міністерство зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України. Термін дії ліцензії становить 180 днів з моменту її підписання.

Сертифікат про походження товару видається на кожну партію готового одягу Регіональним представництвом Торгово-промислової палати м. Київ. Компанія "ByVeru" LTD, окрім сертифікату про походження готового одягу повинна мати сертифікат походження давальницької сировини на кожне замовлення.

В експортній вантажно-митній декларації зазначаються: юридичні адреси сторін, номер транспортного засобу, митна вартість товару, країна призначення, прикордонна митниця (Західна регіональна митниця), маркування, кількість та опис товару, вага, нарахування мита та митних платежів.

Кожна партія готового одягу супроводжується рахунком - проформою з інформацією про надану партію одягу, код, модель, ціну матеріалів, кількість одиниць на кожне найменування одягу, загальну суму в USD та GBP. Транспортування готового одягу здійснює ТОВ ТОВ "К.ТЕКС" (перевізник), відправником виступає ТОВ Фірма «ГРИВІКА» , а одержувачем -компанія "ByVeru" LTD.

Оформляється у трьох примірниках. Перший примірник векселя залишається у Державній податковій інспекції. Другий та третій примірники векселя беруться на облік (авізуються) Державною податковою інспекцією та повертаються підприємству для пред'явлення митним органам та власного обліку.

На звороті векселя при митному оформленні сировини вказується дата та номер вантажно-митної декларації, згідно якої ввезено сировину, з підписом та особистою печаткою інспектора митниці, який оформив цю декларацію.

ТОВ Фірма «ГРИВІКА» та ТОВ "К.ТЕКС" заздалегідь обмінюються інформацією, яка необхідна для проведення розмитнення (замитнення) вантажу.

Щоб забезпечити збереження готової продукції при тривалому транспортуванні згідно вимог англійського замовника, вона повинна бути відповідним чином упакована та замаркірована.

Порядок пакування, комплектування та транспортування готової продукції описаний замовником у документації щодо виготовлення одягу.

Основні документи, які повинно мати ТОВ Фірма «ГРИВІКА» для експорту готового одягу:

- експортну ліцензію;
- сертифікат походження товару;

- експортну вантажно-митну декларацію (у паперовому та електронному вигляді);
- страховий поліс.

Експортна ліцензія - це належним чином оформлене право на експорт певних товарів протягом певного періоду. Дану ліцензію видає Міністерство зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України. Термін дії ліцензії становить 180 днів з моменту її підписання.

Сертифікат про походження товару видається на кожну партію готового одягу Регіональним представництвом Торгово-промислової палати м. Київ Компанія "ByVeru" LTD, окрім сертифікату про походження готового одягу повинна мати сертифікат походження давальницької сировини на кожне замовлення.

В експортній вантажно-митній декларації зазначаються: юридичні адреси сторін, номер транспортного засобу, митна вартість товару, країна призначення, прикордонна митниця (Західна регіональна митниця), маркування, кількість та опис товару, вага, нарахування мита та митних платежів.

Кожна партія готового одягу супроводжується рахунком – проформою з інформацією про надану партію одягу, код, модель, ціну матеріалів, кількість одиниць на кожне найменування одягу, загальну суму в USD та GBP. Транспортування готового одягу здійснює ТОВ"К.ТЕКС" (перевізник), відправником виступає ТОВ Фірма «ГРИВІКА», а одержувачем – компанія "ByVeru" LTD.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ Фірма «ГРИВІКА» ПРИ ЗДІЙСНЕНН ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ

3.1. Удосконалення логістичної діяльності ТОВ Фірма «ГРИВІКА» на основі використання системного підходу до управління .

Для впровадження логістичного підходу до управління матеріальними та супутніми їм фінансовими і інформаційними потоками ТОВ Фірма «ГРИВІКА» слід, перш за все, створити на підприємстві новий відділ - відділ логістики. Створення нового відділу чи підрозділу - процес досить складний, особливо, якщо ми маємо вже сформовану організаційну структуру. Не секрет, що більшість фірм сприймають логістику як дещо пов'язане виключно з перевезеннями чи складуванням. Разом з тим, діяльність цієї служби, на відміну від інших структурних органів, не зводиться лише до організації руху внутрішніх матеріально-інформаційних потоків. Вона активно співпрацює з зовнішнім середовищем, координуючи різноманітні бізнес-зв'язки з метою скорочення затрат при закупівлях, складуванні і поставках.

До основних ознак того, що на підприємстві виникає необхідність створення відділу логістики і що її потрібно виділити як повноцінну функцію управління, належать:

- зниження доходності бізнесу при збереженні чи збільшенні його об'єму. Це може бути викликано загостренням конкуренції між виробниками і необхідністю максимального зниження затрат на виробництво (на сьогоднішній день ТОВ Фірма «ГРИВІКА» перемагає у конкурентній боротьбі лише за рахунок того, що спеціалізується на виробництві деяких специфічних видів товарів, нижчі ціни, доставка власним транспортом, використання різних систем оплати.

- висока частка затрат, пов'язаних з оборотом ресурсів по всьому ланцюгу "закупівлі-виробництво-поставки".

У будь-який момент можуть виникнути проблеми з транспортним забезпеченням, підтримкою запасів на складах. Через нестачу товарів постраждають продажі, підприємство нестиме збитки за простої транспорт та затримку поставок споживачам. Тому на даному підприємстві обов'язково слід створити відділ логістики.

Формування такого відділу можна розділити на такі кроки:

- аналіз існуючого положення та оцінка можливих переваг від концентрації зусиль на оптимізації логістичних процесів;
- визначення можливостей досягнення поставлених цілей через реалізацію логістичних концепцій. Якщо відділ буде займатися зовнішніми матеріальними потоками, відповідно, слід оцінити тенденції розвитку існуючих та альтернативних партнерів та їх готовність співпрацювати з компанією. При цьому велике значення має збереження ділових стосунків з постачальниками та споживачами.

Перед створенням відділу логістики необхідно також визначити його місце на підприємстві, тобто:

- якою функцією господарювання він переважно буде займатися: сферою постачання, розподілом продукції чи виробничою логістикою всередині підприємства;
- встановити рівень компетентності спеціалістів відділу логістики;
- затвердити процедурні аспекти взаємодії відділу з іншими службами підприємства.

Важливе значення матиме також аналіз внутрішніх комунікацій: чи є місце новому відділу на підприємстві, що потрібно змінити для зосередження усіх

потоків в одному відділі. Потрібно довести працівниками роль та обов'язки відділу, підготувати ґрунт в колективі для сприятливого розвитку.

Коло обов'язків спеціалістів з логістики визначається, виходячи з потреб внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства. Зовнішнє середовище включає особливості даного сегменту ринку, особливості транспортного забезпечення, а також робота з постачальником. Внутрішнє - місце фірми на ринку, корпоративні стандарти логістики, особливі вимоги обробки товару, фінансова система, діючана підприємстві. Оскільки до поняття логістики нове, а більшість керівників часто "старі", то логістам пропонуються посади від митного декларанта до водія автотранспорту. Основним недоліком при організації логістичної служби на ТОВ Фірма «ГРИВІКА» може бути надання їй статусу другорядного підрозділу, який надає консультаційну чи методологічну допомогу службам збуту чи постачання. Цього можна уникнути, надавши відділу логістики відповідальності за функціонування всього логістичного ланцюжка. Найбільш ефективним буде виділення логістики в окрему функціональну одиницю з наданням головному логісту прав замісника директора.

Показником успішної роботи відділу логістики є вміння визначати та аналізувати альтернативи. Особливо важливе вміння змінювати стратегію досягнення логістичних цілей в залежності від зовнішніх факторів, оточення, рівня готовності партнерів чи внутрішніх потреб.

Робітники усіх інших підрозділів повинні добре розуміти значення і цілі логістики. Усвідомлення того, що логіст не покликаний заважати продажам і маркетингу своїми надто розумними роздумами щодо митних бар'єрів, просто необхідне. Для цього можна провести невеликий семінар з наочним поясненням того, чим займатиметься новий відділ на підприємстві.

Оплату праці логіста слід організувати таким чином, щоб він був зацікавлений у кінцевому результаті (наприклад, у вигляді % від обороту), але частка % не повинна перевищувати однієї третьої окладу, оскільки логісти безпосередньо не впливають на об'єм продаж.

Створивши відділ логістики, можна переходити до впровадження логістичних підходів до управління матеріальними потоками на підприємстві, а також до створення інтегративної логістичної системи.

Основою для аналізу логістичної системи управління матеріальними потоками є концепція загальних затрат на управління логістикою, яка розглядає взаємовідносини логістики та затрат виробництва. Складське господарство, транспорт, запаси, планування виробництва, обробка замовлень та інші затрати підсистем логістики взаємозалежні. Спроби мінімізувати затрати якогось окремого виду діяльності можуть призвести до зростання усіх затрат при організації матеріального потоку. Тому концепція логістики передбачає проведення новації будь-якого виду діяльності логістики з врахуванням загальних затрат системи. Комплексний аналіз логістичної системи дозволяє визначити її пропорції та ефективність вартісних характеристик цих пропорцій і розробити політику управління. Системний аналіз сприяє функціонуванню та підвищенню ефективності логістичної системи.

Застосуванню такого підходу на підприємствах сприяли наступні фактори:

- концентрація зусиль на підвищенні ефективності окремих процесів постачання, виробництва чи реалізації, що призвело до порушення рівноваги усієї логістичної системи;
- логістична система стала важливою конкурентною зброєю та основою контролю над розподілом;

- досягнення науково-технічного прогресу прискорили консолідацію логістичної системи в єдине ціле. Цьому сприяв, перш за все, розвиток системи обробки замовлень за допомогою комп'ютерної мережі, а також розвинута база даних та система передачі інформації;

- логістика почала визначати стратегію в цілому, а не лише мінімізувати затрати. Необхідність підвищення якості продукції для того, щоб витримати конкуренцію на зовнішніх ринках, призвела до підвищення якості обслуговування споживачів.

Основним методологічним принципом при визначенні економічної ефективності логістичної системи повинен бути принцип системного підходу. Реалізація даного принципу передбачає оцінку економічного ефекту від логістичної діяльності для всіх учасників логістичного каналу на шляху руху матеріального потоку від виробництва до кінцевого споживання з врахуванням їх економічних інтересів, а також врахування сукупних логістичних затрат протягом всього логістичного циклу.

Ефективність чи неефективність окремих логістичних рішень, логістичних операцій, пов'язаних з перетворенням матеріального чи інформаційного потоку, повинна оцінюватися з точки зору досягнення глобальної цілі функціонування всієї логістичної системи та зростання загальної ефективності.

Завданнями оцінки економічної ефективності логістичної системи є наступні:

- формування концепції економічної ефективності логістичної системи на основі системного підходу;

- виявлення факторів, що створюють ефект;

- формування системи показників економічної ефективності логістичної системи;
- розробка методики кількісної оцінки показників економічної ефективності логістичної системи;
- розробка механізму розподілу економічного ефекту між учасниками логістичного ланцюжка;
- виявлення та мобілізація резервів підвищення економічного ефекту логістики.

Процес створення ефекту в логістичній системі слід розглядати у сукупності, що передбачає визначення загального економічного ефекту з врахуванням економії затрат у всіх логістичних підсистемах для трьох видів потокових процесів: матеріального, фінансового та інформаційного. Аналіз факторів, що створюють ефект, дозволяє визначити основні складові економічної ефективності логістичних систем.

Процеси управління та прийняття рішень в логістичній системі повинні базуватися на системі відповідних показників, які відображають ефективність функціонування даної системи. При формуванні такої системи потрібно враховувати наступні вимоги: актуальність, однозначність інтерпретації, точність, орієнтованість на одержання інформації з врахуванням основних цілей логістики.

Можна використовувати два наступних підходи до визначення економічної ефективності господарської діяльності: результативність фінансово-господарської діяльності вимірюється або відносно величини авансованих ресурсів, або відносно величини їх споживання (затрат) в процесі Виробництва. Другий підхід можна брати за основу при побудові системи показників для кількісної оцінки економічної ефективності логістичної системи.

Економічну ефективність логістичної системи можна охарактеризувати порівняно невеликим числом показників.

Узагальнюючим фінансовим показником функціонування логістичної системи є виручка від реалізації продукції чи надання послуг. Даний показник враховує і дає кількісну оцінку сукупному впливу внутрівиробничих, зовнішньоекономічних та соціальних факторів. Для здійснення логістичних операцій потрібні затрати наступних ресурсів:

- праця персоналу, який займається виконанням логістичних операцій (витрати на оплату праці);
- матеріальні ресурси на створення запасів в логістичній системі (середня вартість матеріальних ресурсів, які перебувають в логістичній системі);
- частина основних виробничих фондів, які використовуються для логістичних операцій (середньорічна вартість основних виробничих фондів).

Використання перерахованих ресурсів знаходить своє відображення у показниках логістичних витрат.

При оцінці логістичних витрат необхідно враховувати, що витрати на товаро просування можна розділити на дві групи:

- витрати, пов'язані з формуванням та переміщенням матеріальних потоків у сфері виробництва;
- витрати, пов'язані з процесом реалізації продукції у сфері обігу.

Врахування логістичних витрат у відповідності із запропонованою класифікацією дещо складне через непристосованість сучасних систем бухгалтерського обліку до обслуговування процесу управління матеріальними потоками. Тому для врахування усіх логістичних витрат доцільно застосовувати функціональний підхід та користуватися методами управлінського обліку.

Метою впровадження логістичних методів управління матеріальними потоками є досягнення економічного ефекту при виробництві продукції, виконанні робіт та наданні послуг. Тому економічна ефективність логістичної системи повинна розглядатися з позицій підвищення доходності учасників логістичного каналу, а економічний ефектвизначається за результатами реалізації продукції кінцевому споживачу.

Фінансовим результатом впровадження логістичних методів управління матеріальними потоками може бути:

- частина виручки від реалізації, одержана за рахунок підвищення якості продукції та відповідної надбавки в ціні товару;
- приріст виручки за рахунок підвищення конкурентоспроможності продукції та розширення за рахунок цього ринків збуту;
- економія поточних затрат за рахунок скорочення тривалості логістичного циклу, скорочення простоїв, зниження складських та транспортних витрат.

Таким чином, фінансовий результат в логістичній системі складається, по-перше, за рахунок приросту прибутку внаслідок зростання виручки від реалізації; по-друге, за рахунок скорочення витрат на проведення логістичних операцій.

Що стосується управління матеріальними запасами в межах логістичної системи, то найважливішим аспектом тут є виявлення витрат, пов'язаних з формуванням та зберіганням запасів.

Виходячи з загальної мети логістичної системи промислового підприємства, яка полягає в досягненні з мінімальними витратами

пристосованості підприємства до змінної ринкових умов, ціль підсистеми управління запасами визначається як «оптимізація сукупних матеріальних запасів, необхідних для задовільного обслуговування споживача за умови мінімізації витрат, пов'язаних з формуванням та зберіганням матеріальних запасів. Тому запаси слід розглядати як структурний елемент сукупних логістичних витрат. Методологічні основи та методологічні підходи до визначення логістичних витрат, а також їх складових - витрат на формування та зберігання матеріальних запасів, у сучасній вітчизняній літературі подаються дуже конспективно» [31, с. 90].

Одним з підходів є традиційний підхід до визначення логістичних витрат за функціональною ознакою. Витрати враховуються за функціональними сферами, що називаються "центрами витрат".

До таких функціональних сфер в логістичній системі підприємства належать її наступні елементи, охарактеризовані вище: закупівлі, склади, запаси, інформація, кадри, збут.

На основі такого виділення "центрів витрат" можна класифікувати логістичні витрати за функціональною ознакою. Така класифікація включає в себе наступні елементи:

- витрати на формування запасів;
- витрати на зберігання запасів;
- витрати на транспортування;
- витрати на транспортування готової продукції споживачам;
- адміністративні витрати.

Метод врахування сумарних логістичних витрат у відповідності до принципів функціональної класифікації називається "принципом одного зонта.

Існує також інший підхід до визначення та врахування витрат в логістичній системі, який називається "логістична калькуляція витрат" на основі "методу місій" .

Розробка цього підходу передбачає визначення набору місій в логістичній системі. Місія розглядається як комплекс цілей системи, визначених для кожного виду продукції чи сегменту ринку. Кожна така ціль повинна мати якісну характеристику і часовий інтервал для її досягнення. Головною особливістю цього методу є те, що місії "перетинають" основні функціональні підсистеми логістики і тим самим дозволяють врахувати внесок кожної з підсистем у досягнення загальної мети функціонування логістичної системи.

Місії, визначені для кожного виду продукції чи сегменту ринку, агрегуються у загальну логістичну ціль, яка визначає ефективну стратегію функціонування системи.

Врахування витрат на основі методу місій дає можливість визначити витрати системи як за цільовим принципом (тобто, виділити витрати на досягнення конкретної цілі, пов'язаної з видом продукції, сегментом ринку чи каналом руху матеріальних потоків), так і за функціональними сферами чи "центрами затрат").

Реалізація місії пов'язана з здійсненням різноманітних логістичних операцій, які виконуються функціональними центрами діяльності в межах логістичної системи. Калькуляція витрат на реалізацію місії передбачає стратифікацію всіх функціональних сфер логістичної діяльності.

Практичне застосування такої ідеї показало, що найбільша ефективність калькуляції логістичних витрат досягається при окремому визначення витрат, пов'язаних з досягненням конкретних цілей (місій), та затрат на виконання конкретних функцій.

Витрати на формування та зберігання матеріальних запасів є складовою частиною загальних логістичних витрат, що дає можливість застосовувати для їх обліку описаний вище метод місій.

3.2 Побудова логістичної моделі взаємодії з іноземними постачальниками при здійсненні імпортних операцій ТОВ Фірма «ГРИВІКА».

Еволюцію світового соціально-економічного простору визначають сьогодні, і визначатимуть в майбутньому чотири фундаментальні процеси:

- створення партнерських мереж і перехід від економіки конкуренції до економіки партнерства, економіки знань;
- розвиток інформаційних технологій;
- глобалізація практично всіх видів людської діяльності;
- оптимальне і доцільне використання необхідного і достатнього набору бізнес-інструментарію для вирішення конкретних виробничих задач.

Для створення оптимальної зовнішньоекономічної логістичної системи на підприємстві ТОВ Фірма «ГРИВІКА» в першу чергу необхідно розглянути питання ефективного використання транспорту.

Перетворення останніх років у сфері соціально-економічних відносин, що відбуваються Україні, привели до утворення нової ринкової економічної системи, що включає і транспортну галузь. Нові принципи господарювання, пов'язані з повною економічною самостійністю виробничо- господарських організацій, самоврядуванням і самофінансуванням розвитку, зумовили і новий методологічний підхід до управління підприємством. Суть цього підходу полягає в орієнтації на маркетинг, у формуванні нової організаційно-

управлінської культури, із стратегічним управлінням як творчого і гнучкого процесу, покликаного забезпечити ефективне господарювання.

Транспорт є важливим чинником ефективного розвитку економіки, роль якого посилюється в умовах становлення ринкових відносин. При безпосередній участі транспорту формуються регіональні ринки товарів і послуг. В умовах ринкової економіки стає актуальною головна задача транспорту – прискорення обороту матеріальних цінностей, своєчасної доставки вантажів, перевезення людей, оскільки це прямо зачіпає економічні інтереси не тільки виробників, але і споживачів. Без ретельного планування міжнародні транспортні системи і внутрішні споруди, призначені для збору платежів, збуту і забезпечення інтермодальних перевезень (тобто перевезень з використанням різних видів транспорту в одній транспортній системі) будуть мати певні труднощі. Для зменшення транспортних витрат, пропонується використовувати вантажівки в обох напрямах – грузовик виїжджає з України з готовою продукцією, розвантажується в експедиції.

На систему логістики суттєвий вплив роблять структурні зміни в транспорті, ціни на пальне і інші матеріальні ресурси, а також науково-технічний прогрес. Останній приводить до зміни вартості транспортних послуг. Внаслідок цього переоцінюється не тільки транспортна стратегія, але і вся система логістики. Змінюються фізичні, управлінські і інформаційні системи, необхідні для переміщення продукції.

Логістична система находить все більш широке застосування в практичній діяльності підприємства. Вона розглядується у вищих ешелонах управління корпораціями як ефективний мотивований підхід до управління матеріальним потоком в цілях зниження витрат виробництва. Логістична система складає основу економічної стратегії фірм, коли логістика використовується як знаряддя в конкурентній боротьбі і розглядується ж управлінська логіка для реалізації планування, розміщення і контролю над фінансовими і людськими ресурсами.

Такий підхід забезпечує тісну координацію логістичного забезпечення ринку і виробничої стратегії, а також необхідний асортимент запасів в потрібному місці у відповідний час; координацію зовнішнього і внутрішнього транспорту, що гарантує своєчасну доставку відповідно до економічних вимог; раціональне розміщення складського господарства і вживання упаковки, яка відповідає вимогам транспорту і дозволяє мінімізувати витрати сировини, знизити запаси у виробництві і готовій продукції; і, врешті, синхронізацію замовлень і транспорту.

Таким чином, логістика займається “стикуванням” двох сфер: попиту і пропозиції компанії, що базується на відповідній інформації, яка пред'являється ринком. У рамках координаційних функцій логістики виділився ще один з її направлень оперативне шанування, продиктоване прагненням скоротити запаси, не знижуючи ефективності виробничої і збутової діяльності фірм. Суть його полягає в тому, що на підставі прогнозу попиту, коректованого пізніше під час вступу реальних замовлень, розробляються графіки перевезень і загалом порядок управління запасами готової продукції, який у результаті і визначає планування виробництва, розробку програм постачання його сировиною і комплектуючими виробами.

Отже, логістика є системою, що містить функціональні області, в рамках яких в процесі діяльності підприємства вирішуються наступні основні проблеми: запаси (планування матеріальних запасів), транспортування продукції (вибір виду транспорту, складання графіка обслуговування замовників), складування і складська обробка (розміщення складів, управління складською переробкою, упаковка і т.д.), інформація (обробка запасів, прогнозування попиту) та інші функціональні області логістики (кадри, обслуговуюче виробництво).

ВИСНОВКИ

Розвиток світової економіки на сучасному етапі характеризується інтенсивними інтеграційними процесами. Такі процеси виявляються не лише в міжнародних масштабах, але і на державному рівні. Логістика вченими і спеціалістами розглядується як сфера економіки і новий науковий напрям, що розвивається. При побудові логістики системний Підхід знаходить свій вираз в об'єднанні процесів постачання, виробництва транспорту, розподілу і споживання. Логістика проголошує пріоритет споживача перед всією рештою суб'єктів логістичної системи.

Технічна база логістики – це сучасна інформатика і обчислювальна техніка. В реалізації принципів логістики приховані величезні потенційні можливості підвищення ефективності економіки і транспорту. Суттєвим елементом логістики, від якого залежить надійне функціонування всієї логістичної системи, є транспортна логістика. Рух матеріальних потоків забезпечує об'єднання процесів постачання, виробництва і споживання в єдину систему. Об'єктом вивчення являються матеріальні і пов'язані з ними інформаційні і фінансові потокові процеси. Широке вживання логістики в практиці господарської діяльності пояснюється необхідністю скорочення тимчасових інтервалів між придбанням сировини і поставкою товарів кінцевому

споживачу. Логістика дозволяє мінімізувати товарні запаси, а у ряді випадків взагалі відмовитися від їх використання, дозволяє істотно скоротити час доставки товарів, прискорює процес отримання інформації, підвищує рівень сервісу. Діяльність в області логістики різноманітна. Вона включає управління транспортом, складським господарством, запасами, кадрами організацію інформаційних систем, комерційну діяльність і т.д.

Логістика як наука встановлює зв'язок між запасами, місткістю, продуктивністю і гнучкістю системи; дозволяє подолати процеси при переході від частково оптимальних до повністю оптимальних систем.

Принципова новизна логістичного підходу – органічний взаємний зв'язок, інтеграція вище перелічених областей в єдину систему, яка займається проводкою матеріалів. Мета логістичного підходу – є крізне управління матеріальними потоками, Управління матеріальними потоками завжди було суттєвою стороною господарської діяльності. Однак лише порівняно недавно воно набуло становище однієї з найважливіших функцій економічного життя. Основна причина – перехід від ринку продавця до ринку покупця, що спричинив необхідність гнучкого реагування виробничих і торгівельних систем на пріоритети споживачів, що швидко змінюються. В умовах переходу до ринкових відносин єдині системи нормативів вдосконалення матеріально-технічної бази втрачають своє колишнє значення. Кожний суб'єкт господарювання самостійно оцінює конкретну ситуацію і ухвалює рішення. Як свідчить світовий досвід, лідерство в конкурентній боротьбі набуває сьогодні той, хто компетентний в області логістики, володіє його методами.

Результати руху матеріальних потоків перебувають в прямому зв'язку з раціональністю організації руху інформаційних потоків. В останні десятиріччя саме спроможність ефективного управління могутніми інформаційними потоками дозволила ставити і вирішувати задачу наскрізного управління матеріальними потоками. Висока значущість інформаційної складової в

логістичних процесах стала причиною виділення спеціального розділу логістики – інформаційної логістики. Об'єктом дослідження якої є інформаційні системи, що забезпечують управління матеріальними потоками, мікропроцесорна техніка, інформаційні технології і інші питання, пов'язані з організацією інформаційних потоків, що використовується на підприємстві.

Метою впровадження логістичних методів управління матеріальними потоками є досягнення економічного ефекту при виробництві продукції, виконанні робіт та наданні послуг. Тому економічна ефективність логістичної системи повинна розглядатися з позицій підвищення доходності учасників логістичного каналу, а економічний ефект визначатися за результатами реалізації продукції кінцевому споживачу.

Досягнення цілей логістичної системи на підприємстві значною мірою залежить від вибраної концепції логістики, базовими характеристиками якої необхідно вважати мислення, зорієнтоване на вартість і користь, мислення системними категоріями, мислення категоріями повних витрат. До основних ознак того, що на підприємстві виникає необхідність створення відділу логістики і що її потрібно виділити як повноцінну функцію управління, належать: зниження доходності бізнесу при збереженні чи збільшенні його об'єму, висока частка затрат, пов'язаних з оборотом ресурсів по всьому ланцюгу "закупівлі-виробництво-поставки".

Показником успішної роботи відділу логістики є вміння визначати та аналізувати альтернативи. Особливо важливе вміння змінювати стратегію досягнення логістичних цілей в залежності від зовнішніх факторів, оточення, рівня готовності партнерів чи внутрішніх потреб. Робітники усіх інших підрозділів повинні добре розуміти значення і цілі логістики.

Досвід провідних компаній світу підтверджує високу ефективність логістики щодо зниження загального рівня запасів, підвищення рентабельності

активів, формування вартості для клієнта. Обмін інформацією між постачальником і клієнтом корисний обом сторонам. У багатьох випадках отримана у такий спосіб економія містить значний відсоток витрат, і, що не менш важливо, краще обслуговування виробництва і розподілу веде до істотного зростання продажу.

СПИСОК ВИКОРАСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз господарської діяльності. Навчальний посібник / За заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової. – К.: Центр учбової літератури, 2013. 384с.

2. Бузовський Є.А. Високоефективне використання транспорту АПК/ Є. А. Бузовський, В.Г. Василенко. К. : Урожай, 1989. 144 с.

3. Волошина Н.А. Обґрунтування критерію ефективності функціонування автомобільного транспорту у логістичній системі/ Волошина Н.А.// Вісник Харківського національного автомобільно дорожнього університету/ М-во освіти і науки України ; редкол.: В.А. Богомолов (гол.ред.) та ін. - Харків: ХНАДУ, 2005. – Вип. 28. С. 60-62.

4. Гаврилюк Н.М. Формування та обґрунтування змістової моделі логістичного контролінгу в управлінні діяльністю підприємства / Н.М. Гаврилюк, Л.І. Ріщук // Розвиток національної економіки: теорія і практика: Матеріали Міжнародної науково–практичної конференції 3–4 квітня 2015 року, проведеної на базі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», м. Івано– Франківськ. Тернопіль: Крок, 2015. Ч. 2. С. 82–84.

5. Герелиця Р.О. Особливості транспортної логістики підприємств АПК / Р.О. Герелиця // Формування стратегії розвитку регіонального АПК: матеріали 4– ої міжфакультетської наук.–практ. конф. молодих вчених, 30 травня 2008р. Житомир, 2008. С. 187–189.

6 .Гребельник О.П. Митна справа: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2021. 400 с.

7. Денисенко М.П., Левковець П.Р., Михайлова Л.І., Кириченко О.А., Лаптєв С.М. Організація та проектування логістичних систем : підручник. – К. :ЦНЛ, 2016. 336 с.

8. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2000. 864 с.

9. Жалдак Г.П. Дем`ян А.Л. Шляхи удосконалення логістичної діяльності підприємства. Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи: квітня 2020р. Київ. 2020. с. 208–209.

10.Матеріали І міжнародної науково–практичної конференції. м. Київ, 2023.

11. Клімова І.Г. Проблеми та передумови використання логістики в Україні/ І.Г. Клімова // Держава та регіони. 2016. № 3. С. 143–147.

12. Коніщева Н.Й. Управління логістичною діяльністю промислових підприємств / Н.Й. Коніщева, Н.В. Трушкі на. 2015. № 1. С.114–124.

13. Коніщева Н.Й. Управління логістичною діяльністю промислових підприємств / Н.Й. Коніщева, Н.В. Трушкі на. 2015. № 1 . С.92–96.

14. Крикавський Є. В. Логістика. Основи теорії / Є. В. Крикавський. – Львів: «Інтелект-Захід», 2006. 456 с.

15. Крикавський Є. В. Логістичне управління: Підручник. Львів: Видавництво НУ «Львівська політехніка». 2011. 684с.

16. Крикавський Є.В., Чорнописька Н.В. Логістичні системи: Навч. Посібник. Крикавський Є.В., Чухрай Н.І., Чорнописька Н.В. Логістика: компендіум і практикум. Навч.посібник. – К., Кондор, 2006 р. 340с.

17. Львів: Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2009. 264с.

18. Малярець Л. М. Формалізація задач аудиту логістичної діяльності підприємства. Монографія / Л. М. Малярець, Г. Л. Матвієнко– Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. 227 с.

19. Мельник О.Г. Індикатори оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства / О. Г. Мельник, Ю. Л. Логвиненко // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". 2007. № 599.

20. Методологічні аспекти. Монографія. – Донецьк: ДонДУЕТ, 2004. 261с.

21. Митний кодекс України (від 17.10.2023 No 4495-VI) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17.

22. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України:[підручник] / В.Є. Новицький. – К.: КНЕУ, 2003. 948 с.

23. Окландер М. А. Логістика : підручник. – К. : ЦУЛ, 2016. 345 с.

24. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: https://customs.gov.ua/statistika-ta-reiestri.

25. Офіційний сайт державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua

26. Податковий кодекс України. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n5483.

27. Порядок здійснення експортно-імпортних операцій [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://studopedia.su/5_15519_poryadok- zdiysnennya-eksportno-importnih-operatsiy.html

28. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.2001 (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – №29.

29. Прокушев Е.Ф. Зовнішньоекономічна діяльність / Е.Ф. Прокушев. – Тернопіль: Астон, 2013. 320 с.

30. Савченко А. Г. Макроекономіка: [навч.-метод. посібник для самост. вивч.дисц.] / А. Г. Савченко. — К.: КНЕУ. 2019. 120 с.

31. Сумець О. М. Логістичні системи і ланцюги поставок : навч. посіб. – К. : Хай-Тек Прес, 2012. 220 с.

32. Ткаченко Л. Маркетинг послуг: підручник / Л. Ткаченко. – К. : Центр навч. літ-ри, 2003. 192 с.

33. Трушкіна Н. Удосконалення організаційно-економічного механізму управління логістичною діяльністю підприємства. Міжнародний науковий електронний журнал. 2019. Вип. 5. № 4. ст. 156–172.

34. Тюріна Н. М. Логістика : навч. посіб. – К. : ЦУЛ, 2015. 392 с

35. Українська асоціація бізнесу і торгівлі. URL: https://www.ubta.com.ua/ (дата звернення: 15.10.2023).

36.Фролова Л. В. Логістичне управління підприємством: теоретико-методологічні аспекти. Монографія. – Донецьк: ДонДУЕТ, 2004. 261с

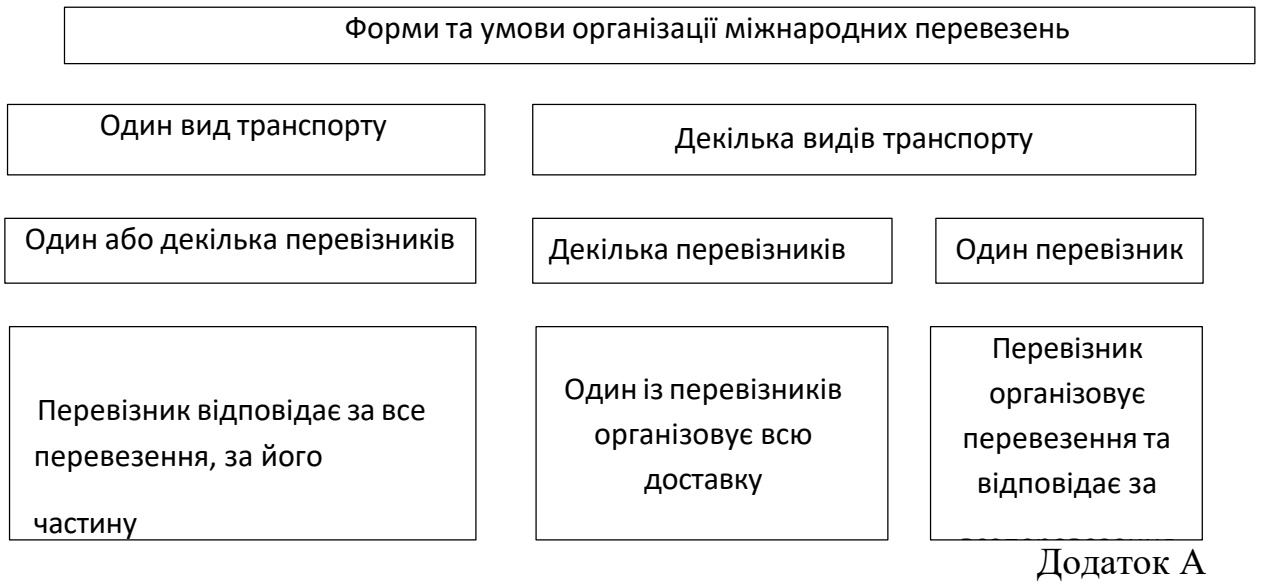
37. Харрісон Алан, Ван Хоук Ремко Управління логістикою: Розробка стратегій логістичних операцій / Пер. З англ.; За наук. ред. О.Є. Міхейцева. – Дніпропетровськ: Баланс Бізнес Букс, 2077. 368с.

38. Чухрай Н. І. Формування інноваційного потенціалу промислових підприємств на засадах маркетингу і логістики: дис. … доктора економ. наук / Н.І.Чухрай. – Львів, 2003. 434 с.

39. Шевчук С.В. Державне регулювання як важливий фактор активізації інноваційних процесів в Україні. Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. 2011. № 1. С. 632- 642.

40. Ястремська О. М. Інвестиційна діяльність промислових підприємств: методологічні та методичні засади: [Наук. вид.] / О. М. Ястремська. – Х.: ХДЕУ, 2004. 471 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Сегментоване перевезення	Мультимодальн еперевезення
Інтермодальне перевезення	Комбіноване перевезенн

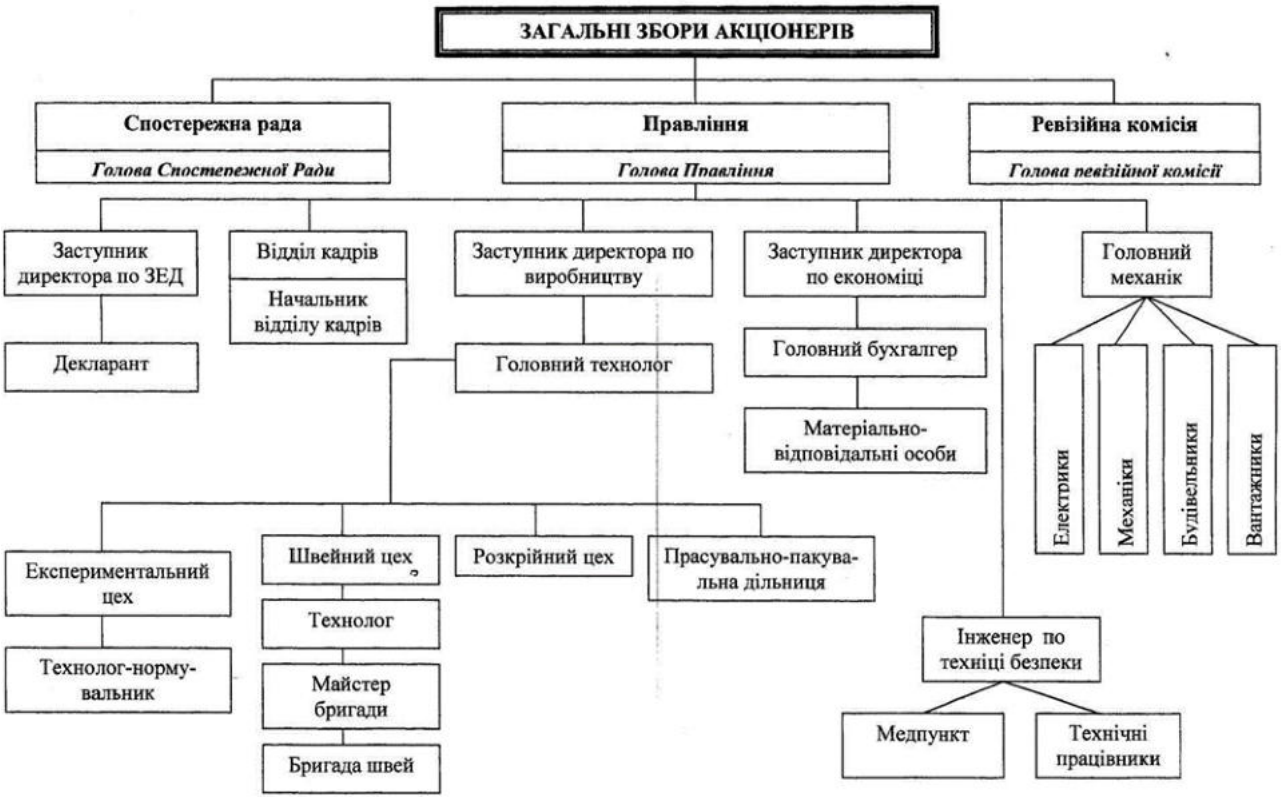
Додаток Б

Показники для оцінки ефективності здійснення імпортних операцій на підприємстві

№	Показник	Формула	Пояснення
1	Валютна ефективність імпорту	$Ев.i = \frac{\sum_{i=1}^{n} ЦРВi \times КIi}{\sum_{i=1}^{n} Ці \times КIi}$, де Ев.і – валютна ефективність імпорту; ЦРВі – ціна і-го товару на внутрішньому ринку; КІі – обсяг імпорту і-го товару; Ці – валютна ціна і-го товару	Базою порівняння є валютний курс, хоча і виконується порівняння зі значенням курсу за прямим котируванням

2	Економічна(абсолютна) ефективність імпорту	$Еефi = \frac{ВІв.р}{Ві}$, де Еефі – економічна (абсолютна) ефективність імпорту; ВІв.р. – вартість імпортної продукції на внутрішньому ринку; Ві – витрати на придбання імпортної продукції.	Чим більше цей показник переважає одиницю, тим ефективнішою є імпортна діяльність для підприємства.
3	Економічний ефект імпорту	$Ее.і = ВІв.р - Ві$, де Ее.і – економічний ефект імпорту; ВІв.р. – вартість імпортної продукції на внутрішньому ринку; Ві – витрати на придбання імпортної продукції.	Чим більшим є значення показника, тим більше підприємство отримує прибутку, а імпортну діяльність можна вважати ефективною.
4	Рентабельність імпорту	$Рі = \frac{Ее.і}{Ві} * 100$, де де Рі – рентабельність імпорту; Ее.і. – економічний ефект імпорту; Ві – витрати на придбання імпортної продукції	Показує розмір прибутку від реалізації імпорту на 1 грн. витрат щодо його придбання.

Додаток В

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ АКЦІОНЕРІВ
Спостережна рада
Голова Спостережної Ради
Правління
Голова Правління
Ревізійна комісія
Голова ревізійної комісії
Заступник директора по ЗЕД
Декларант
Відділ кадрів
Начальник відділу кадрів
Заступник директора по виробництву
Головний технолог
Заступник директора по економіці
Головний бухгалгер
Матеріально-відповідальні особи
Головний механік
Електрики
Механіки
Будівельники
Вантажники
Експериментальний цех
Технолог-норму-вальник
Швейний цех
Технолог
Майстер бригади
Бригада швей
Розкрійний цех
Прасувально-пакува-льна дільниця
Інженер по техніці безпеки
Медпункт
Технічні працівники

Додаток Г

ТОВ Фірма «ГРИВІКА» за період 2016-2022 р. р.

№	Рік П о к а з н и к и	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	Випуск продукції в натуральному виразі (тис. шт.)	118.7	320.3	353.7	399.5	414.1	437.7	453.6
2	Випуск продукції в діючих оптових цінах (тис. грн.)	1710.0	8161.0	18061.1	19634.0	21968.0	24199.0	38960.
3	Собівартість випуску продукції (тис. грн.)	1409.0	7863.0	16040.	18343.0	20859.0	22161.0	36150
4	Фонд оплати праці (тис. грн.)	1089.0	3623.0	4811.0	5374.0	5808.0	6056.0	7502
5	Середньоспискова чисельність працівників (чол.)	182	587	624	754	757	779	789
6	Середньоспискова заробітна плата одного працівника (грн.)	5983.5	6172.0	709.9	7127.3	7672.4	7774.0	9514.6